

СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
1.	Русенски университет „Ангел Кънчев“	<p>1. Чл. 18.(1) след думата „доктор“ да отпадне текста „която за специалностите от регулираните професии трябва да бъде от същата специалност“.</p> <p>2. Чл. 24.(1) след думата „доктор“ да отпадне текста „която за специалностите от регулираните професии трябва да бъде от същата специалност“.</p> <p>3. Чл. 29.(1) след думата „доктор“ да отпадне текста „която за специалностите от регулираните професии трябва да бъде от същата специалност“.</p>	Не се приема	Предложената промяна е концептуална и е в противоречие със сегашната философия на закона, който залага специални изисквания по отношение компетентността на лицата, заемащи академичните длъжности, по специалности от регулираните професии. Това е продиктувано от обществения интерес и високата значимост на регулираните професии за живота и здравето на хората.
2.	НАТФИЗ „Кр. Сарафов“	<p>1. Чл. 26, ал.1. Факултетът е основно звено на висшето училище, което обединява не по-малко от три катедри за осигуряване на обучението на студенти, докторанти и специализанти в едно или няколко професионални направления от областите на висшето образование, по които висшето училище е акредитирано да провежда обучение. да се добави нова алинея: Факултетите, които провеждат обучение в областта на висшето образование "Изкуства", могат да обединяват не по-малко от две катедри.</p>	Приема се за сведение	С измененията и допълненията на ЗВО от 25.02.2020 г. веднъж вече е въведена промяна в посока редуциране числеността на факултета именно с посочените в предложението мотиви. От гледна точка на времето, все още предстои да се анализира въздействието на направените промени върху качеството на обучението и ново намаляване на

				числеността или въвеждане на изключение за определени категории висши училища би могло да се разглежда едва след изчерпване на всички останали законови опции, включително и реструктуриране на висшите училища и техните основни структурни звена.
		2. В чл.26, ал. 7 - Факултетният съвет се състои не по-малко от 21 членове и включва представители на академичния състав на основен трудов договор, студенти и докторанти да се добави нова алинея: Във факултетите, където се провежда обучение в областта на висшето образование "Изкуства", факултетният съвет може да се състои от по-малко от 21 членове, но не по-малко от 13 членове.	Приема се за сведение	Бележката горе се отнася и за състава на факултетния съвет по чл. 26, ал. 7, който е съобразен с числеността на факултета.
3.	D.Kostova	Чл. 9, ал. 3, т. 16 от Закона за висшето образование да бъде допълнен, както следва: „приема Списък на приоритетните професионални направления и Списък на защитените специалности, както и критерии за определянето им.“	Приема се за сведение	Критериите са уредени на първично ниво в ЗВО при дефинирането на приоритетните професионални направления и защитените специалности. При законово дефиниране не намираме основание да се делегира правомощие на Министерския съвет с подзаконов акт да утвърждава критерии.
4.	bonevavera	1. Въвеждане на изискване за вписване на участието в научни журита към профилите на хабилитираните лица в НАЦИД. Вариант: Настоящият чл. 2а, ал. 5, т. 5, от. ЗРАС да се измени с текст, изискващ в електронните профили в регистъра на хабилитираните лица с наукометрични показатели към НАЦИД, да се вписват и журитата, в които участва съответното лице - с данни за процедурата и линк към сайта на съответното висше училище или на научната организация. Настоящата т. 5 да стане т. 6. Тази добавка би увеличила	Приема се за сведение	ЗРАСРБ поставя условие да не бъдат избирани лица, които са били членове на научно жури по предходни две последователни процедури в едно и също професионално направление във висшето

	<p>прозрачността по отношение участието в научни журита и публичния контрол за спазването на изискването за участие в научни журита при наличие на резултати в съответната специалност и/или професионално направление.</p>		училище или научната организация.
	<p>2. Да се предвиди контролен механизъм за спазване на изискването, заложен в чл. 4, ал. 13, от ЗРАС „Публичният достъп на материалите се запазва най-малко 5 години след приключване на процедурата.“ На контрол да подлежи и пълнотата на съответните публикации на сайтовете.</p>	Приема се	Ще бъде вменено изрично правомощие на Националната агенция за оценяване и акредитация при осъществяване на програмната акредитация да извършва контрол за пълнотата на документацията по процедурите по ЗРАСРБ и осигурения публичен достъп в законово определения срок.
	<p>3. Към задължителните документи за публикуване на сайта на висшето училище и научната организация да се включи и справка на всеки кандидат за изпълнение на наукометричните показатели, което би осигурило още по-голяма прозрачност в национален план на процесите, свързани с развитието на академичния състав.</p>	Не се приема	Изпълнението на изискваните за длъжността наукометрични показатели се проверява от научното жури и членовете му декларират изпълнението или неизпълнението на минималните изисквания.
	<p>4. Към § 1. на Допълнителните разпоредби на ЗРАС да се създаде нова точка 22. Тя да даде дефиниция на категорията автоплагиатство, спрямо което, по подобие на автоцитиранията в останалата част на нормативната рамка, да се поставят изрични рестрикции. След въвеждането на количествени показатели се появи у някои учени търсене на по-високи обеми и бройки на научни текстове, което увеличи и присъствието на едни и същи параграфи от статии и монографии от един автор в две и/или повечето заглавия, присъстващи в списъците с публикации.</p>	Не се приема	Направеното предложение не е обект на предлаганите промени с настоящия ЗИД на ЗВО
	<p>5. Да се измени чл. 21, новата алинея 9 от ЗВО. Би трябвало да премислим добре преди да предвидим автоматично прекратяване на докторантура при приключване на проект. Ако докторантът е напреднал в разработката на дисертационния труд и в изпълнението</p>	Приема се за сведение	Законът дава възможност всяко лице с проект на дисертационен труд, разработен в основната му

		<p>на индивидуалния си план, не е резонно да се прекратява доктуратурата, което в нашата практика означава отчисляване без право на защита. В такъв случай законодателят би трябвало да предложи преминаване в свободна форма на обучение - при съгласие на докторанта, научното звено и научния ръководител. Подобен подход не натоварва обучаващата организация с допълнителни финансови разходи, а в отделни случаи би осигурил успешно защитен научен труд и евентуално кадрово попълване на науката.</p>		<p>част, да завърши като докторант на самостоятелна подготовка.</p>
5.	Aziti	<p>1. Моля да се въведе и дефинира термина "студент-слушател". Кой, къде и кога може да се запише като студент-слушател в присъствена или дистанционна форма и какви права има и няма като студент-слушател, например няма право да се явява на редовен изпит! Специално да се регламентира участието в практически студентски занимания. Учениците също да имат право да се записват като "студент-слушатели" с цел например кариерно ориентиране или дори за обща култура! Представители на професионалните организации също да бъдат "поканени" да слушат лекции като слушатели и да дават писмен "отчет" за наблюдения в дългосрочен план.</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Самостоятелното определяне на формите на обучение на студентите, докторантите и специализантите и изпълнението на учебните планове съгласно чл. 21, ал. 1, т. 3 и 4 от ЗВО е израз на самоуправлението на висшите училища като част от академичната им автономия и вменяването на такива задължения със закон ще противоречи на общата философия на ЗВО за статута на висшето училище. Задължително изискване за практическа подготовка на обучаващите се за придобиване на степен „професионален бакалавър по...“ е регламентирано в отделна наредба. Кариерното ориентиране е част от дейността на висшите училища.</p>
		<p>2. Висшите училища да предлагат на бившите си възпитаници безплатни опреснителни лекции, както и курсове за нови научни изменения, особено ако са в противоречие с досега преподаваната доктрина!</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Няма законово ограничение за организиране на лекции за слушатели, които не са</p>

				студенти на висшето училище.
		3. Държавните университети, както и признатите частни университети да имат портал с видео-лекции за публичен достъп с и без регистрация!	Приема се за сведение	Няма законово ограничение за функциониране на портал с лекции за публичен достъп.
6.	ММІ	<p>В предложените промени за пореден път е подминат един деликатен въпрос за лицата, заемащи едновременно две конкурсни академични длъжности в Научни организации по смисъла на закона и ВУЗ. Тази група лица съвсем не са пренебрежимо малък процент и не е много ясно как това явление ще бъде ограничено и къде ще бъдат отчитани техните публикации, цитати и проектна/учебна активност! Проблемът е в пряка връзка и с акредитациите на програми за обучение на докторанти. Дали обаче винаги наукометричните данни като публикации, цитати и проектна дейност са само в документацията на една от двете научни институции!?! Същите показатели са основа и за определяне на един или друг ВУЗ за изследователски и пр. Неясно остава и отчитането на резултатите от проектното финансиране и общата трудова часова заетост на конкретната академична длъжност, което при серия програми е регламентирано.</p> <p>Същите показатели са и в основата на разпределянето на Допълнителното финансово стимулиране на академичния състав вътре в научните организации и университетите. Уви практиката до този момент е за двойно отчитане и съответно финансово ДМС! Няма механизъм за прозрачно отчитане и засичане на подобен произвол и разхищение на обществени средства. Дори след приемане на промените в стратегията на БАН 2018-2030 без посочена афилиация на институцията такива средства да не се изплащат, проблемът ще остане, защото от страна на ВУЗ не би се спазвала, тъй като това не е техен проблем. И как тогава всички нормативни промени от последните години и политики на МОН биха ограничили двойното финансиране!?! Съществуват множество други форми за сътрудничество между университетските кадри и тези в научните организации, стига желание и интерес да съществува и без заемането на щатни длъжности, които освен всичко друго не възпрепятстват и кадровото осигуряване на институтите защото не запълват свободния щат. Без ограничаване на практиката да се заемат конкурсни длъжности на половинки, четвъртинки и пр. в повече от една академична институция този проблем няма да бъде преустановен.</p>	Приема се за сведение. В становището не се съдържа конкретно предложение по отношение на ЗИД на ЗВО, който е обект на настоящото обществено обсъждане.	<p>Съгласно разпоредбата на чл. 77, ал. 13 от ЗВО член на академичен състав може да участва в акредитацията на не повече от едно висше училище.</p> <p>Съгласно Правилника за прилагане на ЗРАСРБ наукометричните показатели за публикации се извличат основно от реферираните световноизвестни научни бази данни Web of Science и Scopus; оценката и финансирането на научноизследователската дейност на ВУ и научните организации, като и на дейността на фонд „Научни изследвания“, се основават на научни резултати от същите научни бази данни. В тях няма ограничение за афилиация към само една институция и законът не може да постави изискване базите данни да се съобразят с подобно ограничение.</p>

7.	Медицински университет - София	<p>1. С разпоредбата на чл. 35 ал. 4 ЗРАСРБ се въвежда едно ново задължение за ректора, с което се определя срок, в който трябва да се освободи от заемана длъжност лицето, за което е установено плагиатство. Въвежда се и една прекалено сурова последица за ректор, който в указания едномесечен срок не освободи от длъжност лицето, по отношение на което е установено плагиатство. Тази последица е регламентирана в чл. 31, ал. 3, т. 2 ЗВО, а именно, че мандатът на ректора се прекратява предсрочно от Министъра на образованието и науката.</p> <p>Недостатък, който би могъл да се очертае е, че може да се стигне до ситуация, в която за едно лице да влезне в сила акт за установяване на плагиатство, а ректорът на съответното висше училище да не разбере за него и съответно да изтече предвидения 30 дневен срок за освобождаване на плагиатствалото лице и на формално основание да се иска прекратяване на мандата на ректора на висшето училище.</p> <p>До такава хипотеза, считам, че би могло да се стигне в случай, когато по сигнал за плагиатство се произнася Комисия по академична етика към Министъра на образованието и науката по реда на чл. 31 от ЗРАСРБ.</p> <p>В закона не е предвиден способ за оповестяване на решенията на Комисия по академична етика. Вярно е, че решенията-доклади им се публикуват на интернет страницата на МОН, но липсата на законова регламентация за точния момент, в който решенията за плагиатство влизат в сила, създава предпоставка за различно броене на предвидения нов срок в чл. 35, ал. 4 от ЗВО. Дори не е ясно факта на плагиатство дали се установява с акт (заповед) на Министъра на образованието и науката, или с доклада на Комисия по академична етика. Единствено частичен отговор на въпроса дава чл. 33, ал. 7 от ЗРАСРБ, който определя, че при констатиране на плагиатство от Комисия по академична етика Министъра на образованието и науката издава заповед за прекратяване на съответната процедура. Така формулирана разпоредбата, обаче, насочва повече на мисълта, че със заповедта на министъра се прекратява съответната процедура, а не че се установява факта на плагиатството. Ето защо считам, че въпросът за точния момент и съответно, точният акт, с които се установява плагиатство, остава недостатъчно конкретен в закона, което ще се отрази на прилагането му.</p>	Приема се за сведение	Решенията на Комисията по академична етика (КАЕ) са публични. След приключване на проверката докладите на КАЕ се публикуват на електронната страница на МОН и ректорите се уведомят с нарочно писмо, като съгласно общите принципи и правила на административния процес срокът започва да тече от датата на уведомяването.
		<p>2. 2. С § 10. от Проекта за изменение на ЗВО се предлага изменение на чл. 75, ал. 5 от ЗВО, а именно „(5) Правото на висши училища и организации по чл.47, ал. 1 да провеждат обучение по образователна</p>	Приема се за сведение	Изложеното съдържа коментари без конкретни предложения по проекта на

		<p>и научна степен „доктор“ по докторски програми подлежи на самостоятелна акредитация, която при висшите училища се извършва в рамките на оценяването на съответното професионално направление съгласно графика по чл. 81, ал. 2. "</p> <p>Предложението за изменение на чл. 75, ал. 5 от ЗВО не кореспондира с чл. 46, ал. 1 от ЗВО (чл. 46, ал. 1 Висшето училище има право да провежда обучение в образователната и научна степен "доктор" само по акредитирани професионални направления и специалности от регулираните професии при условията на чл. 80, ал. 2, тъй като в текста на разпоредбата императивно е заложено, че обучението в ОНС „доктор“ става само по акредитирани ПН и специалности.</p> <p>Освен това, считам, че не е достатъчно точно формулирана хипотезата на разпоредбата, тъй като не става ясно какво се има в предвид, че докторските програми ще се акредитират самостоятелно, но в рамките на оценяването на съответното професионалното направление, съгласно графика на НАОА. Използването на термина „в рамките на оценяването на съответното професионално направление“ поставя някои въпроси, на които считам, че не може да се отговори еднозначно, като например:</p> <p>Може ли да се акредитира самостоятелно докторска програма, в случай, че висшето училище няма акредитация по съответното професионално направление? Какъв е смисълът на използваните думи „в рамките на оценяването на съответното професионално направление“. Дали се касае за рамките на срока за оценяване на съответното професионално направление, или се касае за рамките на валидността на акредитацията на самото професионално направление</p> <p>Може ли в случай, че професионалното направление е получило акредитация, да се поиска акредитация на нова докторска програма в срока на действие на акредитацията на професионалното направление?</p>		<p>ЗИД на ЗВО, който е предмет на настоящите обществени консултации. И сега действащите текстове на ЗВО дават точни и ясни отговори на въпросите относно възможностите и процедурите за акредитация на докторски програми.</p>
<p>8.</p>	<p>Ректори на медицинските университети</p>	<p>1. Да отпадне регламентираното в чл. 21, ал. 2 от ЗВО ограничение за броя на приеманите срещу заплащане студенти, обвързано с оценката от програмната акредитация на професионални направления и специалности от регулираните професии.</p> <p>Мотиви:</p> <p>Ограничаването на броя на обучаваните срещу заплащане студенти по реда на чл. 21, ал. 2 от ЗВО считаме за неоснователно, нерационално и противоречащо на съвременното развитие на образователните процеси в европейски и световен контекст по следните причини:</p>	<p>Предложението няма отношение към ЗИД на ЗВО, който е представен за обществено обсъждане.</p>	<p>Освен по чл. 21, ал. 2 висшите училища имат възможност да осъществяват прием на студенти за платено обучение по чл. 9, ал. 3, т. 6 от ЗВО, за което няма изискване за оценка от програмна акредитация. Безконтролното</p>

- То води до ограничаване на академичната автономност на висшите училища и има задържащ ефект върху развитието им, потенциала и модернизацията на образованието и разгръщането на техния капацитет;

- Неоснователно и недопустимо е поставянето на студенти, обучавани с държавна субсидия, в неравностойно положение по отношение на качеството на: обучение спрямо студенти, обучавани срещу заплащане, за които се изисква оценка от програмна акредитация не по-ниска от 8,00;

При тенденциите за съществено намаляване на държавния прием в условия на нарастваща потребност от подготовка на медицински специалисти, голям интерес от страна на кандидати, гарантирана реализация при завършване на обучението и наличие на достатъчен потенциал от страна на университетите да осигурят качествено обучение в рамките на утвърдения им капацитет, ограничението за обучение срещу заплащане е нелогично и нерационално;

- През последните години се отчита интерес от страна на български граждани за обучение, включително срещу заплащане, по специалности от регулираните професии – Медицина, Дентална медицина, Фармация, Медицинска сестра и др. В страната е налице остър недостиг от такива здравни професионалисти, които се намират професионална реализация. Интерес проявяват и лица, за които липсва нормативна възможност да бъдат обучавани на места, субсидирани от държавата, а имат възможност и желание да се обучават срещу заплащане. Така ограничението по реда на чл. 21, ал. 2 ги лишава от правото им на достъп до образование;

- Повишен интерес за обучение срещу заплащане се наблюдава и от страна на чуждестранни граждани от страни-членки на ЕС и ЕИП. Техният прием е при условията и по реда за българските граждани. Наложените ограничения се отразяват неблагоприятно върху възможността за обучение на такива студенти и противоречат на интеграционните процеси.

Предвид изложеното предлагаме ал. 2 на чл. 21 от ЗВО да добие следния вид: „Висшите училища, получили при институционална акредитация оценка от 6,00 до 10,00, имат право след решение на академичния съвет да извършват обучение срещу заплащане в образователно-квалификационна степен „бакалавър“ и в образователно-квалификационна степен „магистър“ след придобито средно образование по специалности от професионални направления и от регулираните професии, които са получили при програмната

увеличаване на приема за платено обучение създава реалната опасност от изчерпване на капацитета и създаване на невъзможност за изпълнение на прием на места, субсидирани от държавата (т.нар. държавна поръчка).

Премахването на ограниченията носи риск от намаляване на качеството на провежданото обучение и ще насочи усилията на висшите училища преимуществено към привличане на студенти платено обучение, което противоречи на философията на държавно субсидираното висше образование като предоставяне на социално благо.

В допълнение, исканото отпадане на ограниченията ще доведе до това, че дейността на държавните висши училища ще започне да се разглежда като стопанска. Това от своя страна ще доведе до санкции срещу България от Европейската комисия за нерегламентирана държавна помощ, тъй като платеният прием на държавните висши училища се реализира на

		<p>акредитация оценка от 6,00 до 10,00. Приемането на студенти за обучение срещу заплащане се осъществява по реда на чл. 68, като броят им е извън определения по чл. 9, ал. 3, т. 6, буква „а“ и буква „б“, и в рамките на определения по чл. 83, ал. 3, т. 1 капацитет на съответното професионално направление или капацитет на съответната специалности от регулираните професии, обучението се извършва при условия, определени в правилника за дейността на висшето училище и с договор между студентите и/или юридическото лице - потребител по ал. 1, т. 8 и висшето училище.“</p>		<p>един и същ пазар и в конкуренция с всички висши училища, но само държавните получават финансова помощ от правителството за оптимизиране на работната заплата, на структурата на академичния състав и на организацията на учебния процес (тези аргументи са посочени в процеса на обществените консултации и от частно висше училище).</p>
		<p>2. Да бъде регламентирано в ЗВО, че таксите на студентите, които се обучават срещу заплащане и са приети преди измененията в ЗВО, обн., ДВ, бр. 17 от 2020 г. се изчисляват по реда, прилаган преди измененията.</p> <p>Мотиви:</p> <p>Във връзка с променения начин за изчисляване на размера на таксите за обучение срещу заплащане по чл. 21, ал. 2 (с измененията на ЗВО с ДВ бр. 17 от 2020 г. чл.95, ал.4), беше включен допълнителен показател „Комплексна оценка на качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда“, който се формира на база на критерии, определени с ПМС № 328/30.11.2015г. и се променя ежегодно. От това следва, че размерът на таксите за обучение срещу заплащане ще бъде различен за всяка следваща учебна година. Ежегодните разлики в таксата за обучение може да са много значими (с близо 50%-по- високи в сравнение с учебната 2019/2020г.), което води до социално напрежение сред студентите, приети при условията на значително по-ниски такси.</p> <p>Липсата на устойчивост и яснота относно ежегодните промени в размера на таксите за обучение ще доведе до отлив на кандидати, желаещи да се обучават срещу заплащане, което е крайно нежелателно при нарастващата потребност от подготовка на медицински специалисти и тенденцията за съществено намаляване на държавния прием.</p>	<p>Направеното предложение не е обект на предлаганите промени с настоящия ЗИД на ЗВО</p>	<p>Определянето на по-ниски такси за платено обучение би довело до частично финансиране от държавата на платеното обучение, тъй като ще се прехвърлят средства от издръжка на студентите, приети за обучение на места, финансирани от държавата, към тези – платено обучение. Противното би означавало, че предвидената държавна субсидия явно е прекомерна и надвишава необходимите на висшето училище средства за издръжка на обучението, щом то може и с по-малко средства да осигури обучението на студентите в платена форма. В този смисъл направеното</p>

				<p>предложение насочва по-скоро към редуциране на държавната субсидия. По-ниските такси за обучение несъмнено поставят въпроса за качеството на обучението.</p> <p>В допълнение, държавата е предвидила и редица възможности за подпомагане на студентите при заплащане на тяхното обучение, сред които са възможността за получаване на стипендии, студентското кредитиране, възможността за заплащане на таксата от държавата при сключен договор с работодател, освободените от такси специалности и др.</p>
		<p>3. Да бъде въведена възможност сроковете на трудовите договори на асистентите да се удължават с периодите на отсъствие поради бременност, раждане и гледане на малко дете и тежко заболяване, довело до отсъствие повече от 3 месеца.</p> <p>Мотиви:</p> <p>В рамките на този 5-годишен срочен трудов договор от клиничните специалисти се изисква:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да извършват лечебно-диагностична дейност, включваща нощни и празнични 12-часови дежурства; - да разработят и защитят дисертационен труд, за да могат да сключат следващ договор с висшето училище; - да публикуват научни разработки, като части от разработвания дисертационен труд; - да зачислят и провеждат специализация по Наредба в сферата на здравеопазването, завършваща с явяване на държавен изпит за придобиване статута на „специалист“; - да водят преподаване по съответната клинична дисциплина; - евентуално за младите жени - да отсъстват при бременност, раждане и отглеждане на дете; 	<p>Приема се</p>	

		<p>Такава възможност ще е в съответствие със социалната и демографска политика на страната.</p> <p>Предвид изложеното, предлагаме чл. 54, ал. 3 от ЗВО да се допълни със следното изречение второ: „За клиничните специалности във висшите медицински училища в този срок не се включват периодите на отсъствие поради бременност, раждане и гледане на малко дете и тежко заболяване, довело до отсъствие повече от 3 месеца.“</p>		
		<p>4. Във връзка с осигуряването на кариерно развитие и развитие на научно-изследователската дейност във висшите училища предлагаме чл. 46, ал. 1 от ЗВО да се измени по следния начин:</p> <p>„Висшето училище има право да провежда обучение в образователната и научна степен „доктор“ само по акредитирани докторски програми, професионални направления и специалности от регулираните професии при условията на чл. 80, ал. 2.“</p> <p>Мотиви:</p> <p>Програмата за обучение в медицинските училища включва задължително изучаване на дисциплини по специалности от различни професионални направления, част от които са регулирани, друга част – нерегулирани. Специалности като генетика, вирусология, микробиология, медицинска биология, физиология на животните човека се изучават в контекста на хуманната медицина, а не в техния широк аспект. За да има качествено усвояване на основните принципи на конкретните специалности в контекста на хуманната медицина, преподавателите трябва да имат съответните познания по медицина на човека, т.е. те трябва да бъдат магистри по медицина. В същото време с ограниченията в чл. 46(1) от ЗВО в тези нерегулирани специалности, попадащи в ПН 4.3. Биологически науки, не могат да бъдат обучавани в докторантура асистенти, защото висшето медицинско училище не може да акредитира това професионално направление. Така се спира възможността за кариерно израстване в съответното направление, което ще доведе до още по-голям дефицит на качествени кадри и влошаване на качеството на преподаване по тези дисциплини.</p> <p>В допълнение, въведените ограничения относно възможността за заемането на академична длъжност по специалности от регулираните професии в чл. 18, ал. 1; чл. 24, ал. 1, т. 1 и чл. 29, ал. 1, т. 1 от ЗРАСРБ прави невъзможно лица, завършили специалност „Медицина“, но избрали да насочат научните си интереси в области като генетика, физиология, микробиология, вирусология и др. да се развиват</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Направеното предложение е концептуално и не е предмет на предлаганите промени с настоящия ЗИД на ЗВО.</p>

		<p>кариерно в сферата на хуманната медицина, защото придобитата от тях ОНС „доктор“ е в ПН „Биологически науки“.</p> <p>5. Да се преразгледа разпоредбата на чл. 95, ал. 10 от ЗВО като дискриминационна спрямо лицата само с едно, българско гражданство по признак „гражданство“.</p> <p>Таксата на студентите, български граждани, които се обучават по специалност „Медицина“ на български език за учебната 21/22 г. ще заплащат такса в размер над 10 000 лв. Определена е по реда на чл. 95, ал. 4 от ЗВО. Лицата с двойно гражданство, които се обучават на български език, ще заплащат половината от утвърдената такса за чужденци – 7 000 евро, което е по-малко от 7 000 лева.</p> <p>В отговор на наше запитване дали има правна възможност да запазим таксите за обучение на студентите по специалност „Медицина“, които се обучават срещу заплащане и се обучават към момента на влизане в сила на измененията в ЗВО от м. февруари 2020 г. министърът на образованието ни отговори, че не може със средства от държавната субсидия да се, финансира обучението срещу заплащане на българските граждани. Считаме, че при спазването на посочения принцип не е допустимо таксите за обучение на студенти с двойно гражданство, кандидатстващи като чужди граждани при облекчени условия и ред да са значително по-ниски от таксите на лицата само с българско гражданство.</p> <p>Предвид изложеното предлагаме следното изменение на разпоредбата-на чл.95, ал. 10 от ЗВО:</p> <p>„Лица с двойно гражданство, едно от което е българско, заплащат половината от размера на определената по ал. 8 такса, когато кандидатстват и са приети при условия и по ред, определени от Министерския съвет, но не по-малко от определената по ал. 4 такса за обучение по съответната специалност.</p>		
			Приема се предложената редакция	
9.	valat	<p>Тъй като в мотивите на настоящия проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование е посочено, че "останалите изменения и допълнения имат за цел преодоляването на идентифицирани във времето проблеми при прилагането на законови норми и внасяне на яснота по отношение на норми, които понастоящем позволяват различия при тълкуването", предлагам следната промяна в чл. 4, ал. 3 на Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България:</p> <p>В чл. 4, ал. 3 думите "научни специалности" да отпаднат.</p>	Приема се по принцип	Предмет на настоящите промени са Законът за висшето образование и Законът за развитие на академичния състав в Република България. Като всеки един закон, промените се извършват от Народното събрание. Направеното предложение

		Тази промяна е продиктувана от факта, че термин "научни специалности" вече не се използва. Чл. 80, ал. 2 на Закона за висшето образование гласи: "Програмната акредитация включва оценяване на възможността висшите училища да провеждат обучение по професионални направления/специалности от регулираните професии и на докторски програми." В чл. 47, ал. 1 от същия закон също се използва терминът "докторски програми", а не "научни специалности".		е свързано с промени в подзаконов нормативен акт – правилник, които се извършват по друг ред и от друг орган – Министерския съвет.
10.	Медицински университет-Пловдив	1. В ЗВО да бъде включен текст, с който се предвижда, че лица, започнали обучението си за придобиване на ОНС „доктор“ в област на висшето образование 4. Природни науки, математика и информатика могат да продължат обучението си в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт. Считаме, че следва да има и аналогичен текст за лица, на които предстои зачисляване за подготовка за придобиване на ОНС „доктор“. Същото следва да бъде относимо и към възможността за продължаване на академичното развитие на лица, заемащи академични длъжности във висше училище. По този начин ще има възможност за акредитация на докторски програми извън акредитираните професионални направления и специалности от регулираните професии в медицинските училища.	Не се приема	Не е възможно и не съществува нито законова, нито административна процедура за „прехвърляне“ на една акредитирана докторска програма от едно професионално направление в друго.
		2. С промените в Закона за висшето образование, обнародвани в ДВ бр. 17 от 25.02.2020 г., бе изменен чл.80, ал.4 от закона и се предвиди, че „в неакредитираните висши училища, по неакредитираните професионални направления, специалности от регулираните професии и докторски програми, както и във форми на обучение, които не са включени в получената програмна акредитация, не се осъществява прием на студенти и докторанти“. В същото време това изменение завари медицинските университети в България с множество акредитирани докторски програми в професионални направления, по които те нямат програмна акредитация за обучение на студенти. По тези докторски програми се обучават редица докторанти, които са на различен етап на обучението си и на готовност за защита на дисертациите си за присъждане на ОНС „доктор“. Допълнително, до новото акредитиране на тези докторски програми, евентуално в друго професионално направление, по което висшето училище има право да провежда обучение, ще измине период от	Приема се частично	С изменение в преходните и заключителни разпоредби на ЗВО ще бъде дадена възможност на висшите училища, които имат акредитирани докторски програми в професионални направления, за които нямат акредитация, да продължат приема и обучението в тези докторски програми. Това право висшето училище ще има до момента, когато ще се извърши акредитацията на съответното професионално направление по графика на

		<p>четири години, тъй като графикът за провеждане на акредитационни процедури на Националната агенция по оценяване и акредитация (НАОА), който е вече определен съгласно нормата на чл.81, ал. 2 от ЗВО и предвижда тази акредитация да се случи през 2025 година.</p> <p>Правило е законопроектите за изменение и допълнение на действащите закони да предвиждат преходни и заключителни разпоредби, които да уреждат заварените от измененията на закона правоотношения, каквото е и това със заварените обучения на докторанти по валидно получени акредитации от НАОА. В конкретния случай подобна разпоредба липсва, което създава сериозна правна несигурност и опасност за увреждане на интересите на обучаемите и на висшето училище, което има нужда от обезпечаване на действащите си катедри с кадри, които потенциално биха могли да бъдат привлечени именно от тези докторанти.</p> <p>Във връзка с това възниква необходимостта в преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за висшето образование, да бъде включена разпоредба, която да уреди статута на тези докторантури до изтичане на срока на действието им.</p> <p>Предлагаме следния текст на тази разпоредба: „В срок до 6 месеца от влизане в сила на този закон висшите училища, които са получили акредитация за обучение по докторски програми в професионално направление, по което нямат програмна акредитация, могат да заявят пред Националната агенция по оценяване и акредитация към кое професионално направление или специалност от регулираните професии, по които притежават програмна акредитация, ще пренасочат и организират обучението по съответната докторска програма. До приключване на процедурата за получаване на нова акредитация, според графика предвиден в чл. 81, ал. 2, висшите училища имат право да организират приема на докторанти и обучението им, а министърът на образованието и науката има право да предлага прием за обучение, утвърждаван от Министерски съвет по реда на чл. 9, ал. 3 т. 6, буква “а“.</p>		<p>НАОА, като висшето училище ще има автономното право да реши дали да акредитира професионалното направление, в което е открита въпросната докторска програма, или да открие подобна докторска програма в друго свое акредитирано професионално направление.</p>
11.	<p>Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“</p>	<p>1. В §8 ал. 1 “специалности от нерегулирани професии от професионални направления” да се замени с “професионални направления и специалности от регулирани професии”.</p> <p>Съществуващият текст не позволява съвместно обучение по специалности от регулирани професии. Няма причина висши</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Коментираният текст не изключва възможността за съвместно обучение и по нерегулирана специалност, като част от дисциплините са от регулирани специалности.</p>

		<p>училища, които имат акредитация за специалност от регулирана професия, да не могат да сключват помежду си споразумения за извършване на съвместно обучение на студенти. Подобно обучение използва много повече академични ресурси, отколкото обучението по нерегулирани специалности, и при тях идеята за споделяне на Не би било приемливо единствено, ако в споразумението се включи неакредитирана по регулираната специалност образователна институция.</p>		<p>Предложените промени не позволяват съвместно обучение по специалности от регулираните професии, тъй като те са със специален статут и изисквания по отношение на обучението.</p>
		<p>2. В §8 ал. 3 и ал. 4 “специалността” да се замени със “специалност”. Разпоредбите на §8 за новия чл. 42а на ЗВО позволяват съвместно обучение само по една специалност. Подобно ограничение работи срещу заявената цел да се стимулират интердисциплинарни и хибридни програми. Сътрудничеството в такива програми би било най-полезно при едновременно обучение по две специалности. Няма логика дадено висше училище само или съвместно с чуждестранно висше училище да може да обучава в рамките на един учебен план по две специалности и същите да се вписват в дипломата за висше образование, а при съвместно обучение с друго българско висше училище, това да е невъзможно.</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Коментираният текст не изключва възможността за сътрудничество по повече от една специалност. Едновременното обучение на студента по две и повече специалности и сега е допустимо по действащия ЗВО и не е предмет на предлаганите промени.</p>
		<p>3. В §8 да отпадне ал. 5.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Няма мотиви за налагане на ограничение не по-малко от половината от целия курс на обучение да включва дисциплини, свързани с професионалното направление, в което е открита специалността. 2. Ограничава се възможността за обучение по две специалности, когато са от различни професионални направления, което също противоречи на целта да се търси интердисциплинарност. 3. Не са дефинирани критерии кога една дисциплина е свързана с дадено професионално направление. <p>Не е ясно какво се измерва - брой дисциплини, лекционни часове, хорариум или друго.</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Специалността се открива в едно от професионалните направления, което не ограничава възможността за съвместна специалност, включваща дисциплини, изучавани в специалности от повече от едно професионално направление. Откриването на специалност в повече от едно професионално направление изисква концептуална промяна в ЗВО, което би могло да се реализира на по-следващ етап след апробиране на механизмите, въведени със сега предлаганите промени.</p>

		<p>4. В §2 да отпадне: в) създава се т. 12: „12. одобрява или отказва да одобри споразуменията за съвместно обучение по реда на чл. 42а, както и техните изменения.“ Да отпадне ал. 2 на §8. Съгласно съществуващия чл. 30(1)10 а) на ЗВО решенията за сдружаване с български и/или чуждестранни висши училища за осъществяване на съвместно обучение се взимат от академичните съвети. Новото изискване споразуменията, както и промените в тях, да влизат в сила след одобряването им от министъра на образованието и науката е практика в някои централно азиатски републики - Киргизстан, Казахстан и Узбекистан, но необосновано ограничаване на академичната автономия и възлага на министъра правомощия, които не отговарят на неговите функции и компетентност.</p>	Приема се за сведение	С одобрението си министърът гарантира осигуряването на прием и финансирането на това обучение, както и спазването на споразумението и правомерността на издаваните след завършването дипломи за висше образование.
		<p>5. В §8 да отпадне първото изречение на Чл. 42а, ал. 6. Не е мотивирано и не е логично изискването “първата година от обучението по ал. 1 да се провежда от координиращото висше училище”. Това е възможно решение, но не винаги е оптимално и не е нужно да се налага като единствено. Няма организационни или академични аргументи този период на обучение да не се възложи на друг участник в програмата, който има по-голям потенциал за качествената организация на първата учебна година, особено при положение че в нея се планират основно фундаментални дисциплини и дисциплини от други области на научното познание.</p>	Приема се частично	Периодът на обучение в координиращото висше училище през първата година ще се ограничи до първия семестър. Това е необходимо, тъй като лицето е студент именно на координиращото висше училище и данните за него в регистрите следва да се подадат от това висше училище. В допълнение, финансирането се извършва на годишна база и се превежда към координиращото висше училище въз основа на същите тези данни в регистрите, които координиращото висше училище трябва да подаде за студента в първия семестър от обучението му.

		<p>6. В §8 да се включи текст, който изисква количествените изисквания на ЗВО за осигуреност със собствен академичен състав да са изпълнени от всеки един от партньорите в съвместното обучение в частта от учебния план, за който той отговаря.</p> <p>При съвместни обучения не могат и е безсмислено да се изпълняват количествените изисквания за осигуреност със собствен академичен състав, дефинирани в чл. 17 ал. 2, чл. 26 ал. 1 и чл. 26в ал. 2 на ЗВО. Тъй като обучението е в сътрудничество, осигуряването с академичен състав следва да се гарантира от партньорите в съвкупност или от всеки участник в частта от учебния план, за който той отговаря.</p>	Не се приема	Конкретните изисквания към академичния състав на съвместната специалност следва да се уточнят в споразумението между висшите училища
		<p>7. Нова редакция на § 12: В чл. 79, ал. 2, т. 1 след думата „Република България“ се добавя „към момента на подаване на заявлението за откриване на процедура за оценяване на проект“.</p> <p>В § 12 на проекта в израза „към момента на решението за оценяване на проект“ не е ясно за чие решение става въпрос - на висшето училище или на НАОА, както и за кое решение става въпрос - за откриване или финализиране на процедурата. Уточняването на момента в който се търси съответствие с НКВОРБ е важно, но най-логично и безспорно е този момент да бъде моментът на подаване на заявлението за откриване на процедура за оценяване на проект.</p>	Не се приема	НКВО се актуализира ежегодно и следва да се съблюдава при целия процес по акредитация
		<p>8. Да бъде отменен чл. 21, ал. 3 на ЗВО.</p> <p>В ал. 2 на същия член да отпадне “след придобито средно образование“, а изразите “от него” да се заменят с “от броя на приеманите за обучение студенти, за които държавата осигурява средства за издръжката на обучението им”.</p> <p>През последните години редица държавни висши училища противодействат на държавната политика за намаляване на приема в неприоритетни направления, като увеличават образователните услуги, финансирани изцяло от студентите. Платеният прием надхвърля субсидирания прием в Икономически университет - Варна, Висше строително училище “Л. Каравелов”, Стопанска академия “Д. Ценов”, УАСГ. В Стопанска академия “Д. Ценов” например за 2021-22 г. се планира 81,2% от студентите да се приемат извън субсидираното от държавата обучение. Това не само нарушава изискването чл. 21 ал 2 на ЗВО. На основание “Известие</p>	Приема се за сведение	Въпросът, уреден в посочения текст, не е обект на настоящия ЗИД на ЗВО

на Комисията от 16.07.2016 относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз, т.30”, при подобна структура на финансиране, дейността на тези образователни институции следва да се разглежда като стопанска. Платеният студентски прием на държавните висши училища се реализират на един и същ пазар и в конкуренция с всички висши училища, но само държавните получават финансова помощ от правителството за оптимизиране на работната заплата, на структурата на академичния състав и на организацията на учебния процес. В този контекст всяка държавна подкрепа към държавните висши училища със значителен платен прием при наличието на конкуриращи с частни висши училища силно изкривява конкуренцията на образователния пазар и недвусмислено се дефинира като нерегламентирана държавна помощ. Подобни практики следва да се преустановят и броят на приеманите извън субсидираното от държавата обучение студенти в държавните висши училища да се поддържа в размер, който не нарушава конкуренцията и равнопоставеността на образователните институции.

С поправката чл. 21, ал. 2 на ЗВО се изменя така:

“Висшите училища, получили при институционална акредитация оценка от 8,00 до 10,00, имат право след решение на академичния съвет да извършват обучение срещу заплащане в образователно - квалификационна степен "бакалавър" и в образователно-квалификационна степен "магистър" по специалности от професионални направления и от регулираните професии, които са получили при програмната акредитация оценка от 8,00 до 10,00. Приемането на студенти за обучение срещу заплащане се осъществява по реда на чл. 68, като броят им е извън определения по чл. 9, ал. 3, т. 6, буква "а" и буква "б", и в рамките на определения по чл. 83, ал. 3, т. 1 капацитет на съответното професионално направление или капацитет на съответната специалност от регулираните професии, но не повече от 5 на сто от броя на приеманите за обучение студенти, за които държавата осигурява средства за издръжката на обучението им в съответната година - при получена при програмната акредитация оценка от 8,00 до 8,99, и съответно не повече от 10 на сто от броя на приеманите за

		<p>обучение студенти, за които държавата осигурява средства за издръжката на обучението им в съответната година - при получена при програмната акредитация оценка от 9,00 до 10,00. Обучението се извършва при условия, определени в правилника за дейността на висшето училище и с договор между студентите и/или юридическото лице - потребител по ал. 1, т. 8 и висшето училище.”</p>		
		<p>9. Да бъде отменен чл. 77, ал. 13 от ЗВО. Ограничението на чл. 77, ал. 13 на ЗВО един преподавател да се отчита в акредитацията на едно висше училище не отговаря на стремежа за изграждане на споделени ресурси и влиза в противоречие със замисъла на предлаганите промени. Дали даден преподавател ще участва в учебния процес като личност или като представител на партнираща институция е без значение за качеството на образованието. Ако това ограничение остане, би следвало академичният принос на партниращите институции при съвместно обучение също да не се отчита при акредитацията на даденото обучение, което е абсурдно и би блокирало тази добра идея. Със свое мотивирано решение № 736 / 17.09.2020 г. Комисията за защита на конкуренцията също постановява, че “Изискването член на академичен състав да може да участва в акредитацията на не повече от едно висше училище ограничава конкуренцията, при условие че преподавател може реално и ефективно да преподава даден предмет в повече от едно висше училище, а този факт да не може да бъде взет предвид при акредитацията на висшето училище. Според КЗК, по този начин изискването може да доведе до това преподаватели да работят само в едно висше училище, с което би се намалило качеството на образованието, предлагано от по-малките висши училища и съответно тяхната конкурентоспособност.” Регламентът един преподавател да се отчита в акредитацията само на едно висше училище ограничава споделянето на образователните ресурси, създава условия за декапитализация на системата на висше образование и намаляване на качеството и конкурентоспособността на образователните програми на българските висши училища. Същата следва да се преосмисли и отмени.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>ЗВО не ограничава правото на преподаване, а регламентира условията за акредитация. Няма пречка едно лице да участва в академичния състав на множество висши училища и да упражнява правото си на труд където пожелае.</p>

		<p>10. В чл. 8 т. 3 на ЗВО да отпадне „в държавните висши училища“.</p> <p>Така разпоредбата да бъде:</p> <p>Чл. 8. Държавата създава условия за свободно развитие на висшето образование, както и условия за достъп до висше образование, като:</p> <p>3. субсидира обучението на студентите; при определени условия им осигурява стипендия, общежития и столове;</p> <p>Държавата следва да субсидира обучението на студентите, които имат доказани академични качества, а не образователните институции. Каква е собствеността на предлагащия образователната услуга не трябва да е от значение за получаването на средствата. Това, което следва да е от значение, е качеството на предлаганото образование, установено чрез процедурите за акредитация.</p> <p>Необосновано е също студентите от частните ВУ да нямат достъп до стипендии и субсидиране на общежития и студентски столове със средствата на държавния бюджет. Ограничението на чл. 8 т. 3 влиза в противоречие с други разпоредби на ЗВО, като например чл. 9 ал. 3, чл. 70 ал 1 т. 12, чл. 94, които не ограничават правата на студентите от частните висши училища.</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Предложението не съответства на държавната бюджетна политика, въпросът е предмет на анализ в търсене на концептуално решение. Държавата не регулира и не осъществява контрол върху броя на приеманите за обучение в частните висши училища, както и върху таксите за обучение.</p>
		<p>11. В чл. 57 ал. 3 ЗВО след “преподаватели” да се прибави “от държавните висши училища”.</p> <p>Така разпоредбата да придобие вида: “Освободените по ал. 1, т. 3 преподаватели от държавните висши училища получават обезщетение в размер на трудовото си възнаграждение до изтичане на трудовия им договор, но не повече от 12 месеца след освобождаването им.”</p> <p>Разходите на държавните висши училища по чл. 57 ал. 3 за прекратяване на трудово правните отношения на академичния състав се компенсират с отпускане на допълнителен финансов ресурс. Това не се прави за частните висши училища, което представлява неравно третиране и създава пазарни предимства за някои от участниците на образователния пазар. Възможно решение е да се либерализира реда за прекратяване на трудово правните отношения за частните висши училища, като се приведе в съответствие с Кодекса на труда. Така, частните висши училища ще бъдат освободени от в момента допълнително наложената им</p>	<p>Приема се</p>	

		тежест на обезщетенията за прекратяване на трудовите правоотношения с преподаватели.		
12.	Доц. Албена Андонова Тракийски университет – Стара Загора	<p>В ЗРАСРБ, Глава трета. Условия и ред за заемане на академични длъжности</p> <p>Раздел III, чл. Чл. 24. (1)1. и Раздел IV, чл.29. (1) 1.</p> <p>Да се допълни по следния начин: (доп. - ДВ, бр. 30 от 2018 г., в сила от 04.05.2018 г.) да са придобили образователната и научна степен "доктор", която за специалностите от регулираните професии трябва да бъде от същата специалност; допустими кандидати за професионално направление 7.5 Здравни грижи са лица с образователна степен в една от регулираните професии в професионално направление 7.5 Здравни грижи и притежаващи ОНС "доктор" в това или в други професионални направления.</p> <p>До влизането в сила на Закона за Висшето образование през 2018г. и Закона за развитие на академичния състав през 2018г., в нито един университет няма ОНС „доктор“ в професионално направление (ПН) 7.5 Здравни грижи, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт и това не беше проблем за професионалното развитие на преподавателите.</p> <p>До този период никога не е имало научна специалност в областта на Здравните грижи. Самото направление 7.5 Здравни грижи е добавено в Постановление №125 от 24 юни 2002г. за утвърждаване класификатор на областите на висше образование и професионалните направления през 2005г. Затова преподавателите във Висшите училища с базова специалност „медицинска сестра“ и „акушерка“ се зачисляваха в други докторски програми, например: „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, „Методика на обучението по...“ или някоя друга.</p> <p>Ако сега действащия ЗВО беше в сила преди 2018г, сега нямаше да има нито един хабилитиран преподавател в направление 7.5 Здравни грижи, и щеше да е невъможно изпълнение на критериалната система за Програмна акредитация на професионални направления и специалности от регулираните професии.</p>	Приема се частично	Законът е заложил специални изисквания по отношение компетентността на лицата, заемащи академичните длъжности по специалности от регулираните професии. По изключение, предвид спецификата на професионално направление 7.5, каквато научна специалност не е съществувала преди това, поради което не е било възможно обучение на докторанти, ще се предвиди изключение за заемане на академични длъжности по специалности от регулираните професии в професионално направление 7.5, като такива ще могат да заемат лица с ОНС „доктор“ и от професионалните направления 7.1, 7.2, 7.3 и 7.4.

		<p>В момента в списъка на НАЦИД на хабилитирани преподаватели с наукометрични показатели има преподаватели на академична длъжност доцент, които са в професионално направление 7.5 Здравни грижи, затова е логично професионалното развитие да продължи в тази област.</p> <p>След влизането в сила на Закона за висшето образование през 2018г. и Закона за развитие на академичния състав през 2018г. се прекрати възможността за професионално израстване на преподаватели със специалност „медицинска сестра“ и „акушерка“ в професионално направление 7.5 Здравни грижи, които са придобили ОНС „доктор“ в други професионални направления на които дори не беше даден дори гратисен период.</p> <p>По сега действащото законодателство, нашето кариерно развитие на практика е спряно независимо, че сме били едни от първите преподаватели с базова специалност „медицинска сестра“ и „акушерка“ придобили ОНС „доктор“.</p> <p>Считаме, че е недопустимо на база несъвършенства в законодателството да се дискриминират преподаватели посветили се на обучение на студентите от двете регулирани специалности, с богата научна и публикационна дейност и с наукометричен показатели според изискването на ЗВО.</p> <p>Това е несправедливост, която трябва да бъде премахната, за да няма дискриминация на база придобита ОНС „доктор“ преди 2018г. и след.</p>		
13.	ВВМУ „Никола Йонков Вапцаров“	<p>1. В параграф 1 от Допълнителни разпоредби на Закона за висшето образование да се създаде нова алинея 4:</p> <p><i>„§ 1. (4) Разпоредбите на чл. 10, ал. 2, т. 5, 6, 9, 10 и 12, чл. 29, ал. 1, т. 4 и ал. 2, чл. 30, ал. 5, чл. 42а, ал. 2 и чл. 46, ал. 1 не се прилагат за академите и висшите училища от системата на Министерството на отбраната.“</i></p> <p>Предложението е продиктувано от факта, че тези разпоредби са неприложими по отношение на академиите и висшите училища от системата на Министерството на отбраната, поради особения режим на регулацията им (§ 1., ал. 1 от ЗВО).</p>	Приема се за сведение	Националната карта на висшето образование предвижда изключение само по отношение прилагането на картата. По отношение на висшите училища в системата на отбраната и в сега действащото законодателство е възприет принципът изключения от общия закон (ЗВО), да се предвиждат в специалните

				<p>закони, какъвто е Законът за отбраната и въоръжените сили на Република България.</p>
		<p>2. В параграф 1 от Допълнителни разпоредби на Закона за висшето образование да се създаде нова алинея 5:</p> <p><i>„(4) Разпоредбите на чл.21, ал. 2, свързани с приемането на студенти за обучение срещу заплащане и ограниченията в проценти от капацитета на съответното професионално направление или капацитета на съответната специалност от регулираните професии, не се прилагат за академичните и висшите училища от системата на Министерството на отбраната, по отношение на чуждестранни граждани.“</i></p> <p>Това предложение бе обосновано и прието по принцип по време на обществените консултации на Проекта на Решение на Министерския съвет за приемане на Национална карта на висшето образование (НКВО) в Република България.</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Ограниченията на Националната карта на висшето образование се отнася до включването на висшите военни училища в групите на професионалните направления и регулираните професии. В случай на необходимост други изключения могат да се предвидят в специалния закон – Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България.</p>

		<p>3. Досегашният текст на параграф 2 от Допълнителни разпоредби на Закона за висшето образование да стане алинея 1 и да се създаде нова алинея 2 към този параграф:</p> <p><i>(2) В проектите за трансферите от държавния бюджет на академиите и висшите училища от системата на Министерството на отбраната по ал. 1 се включва целево финансиране за:</i></p> <p><i>1. Студентски столове и общежития – средствата се определят на основата на действащите нормативни актове;</i></p> <p><i>2. Студенти и докторанти, приети за обучение по Постановление № 103 на МС от 31.05.1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина.</i></p> <p>Мотивите за тази промяна са продиктувани от факта, че към настоящия момент обучението във висшите военни училища не се финансира съгласно разпоредбите на чл. 91 от Закона за висшето образование. Това принуждава ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ да разчита основно на средствата, които постъпват от студентски такси за обучение, за да продължи развитието и модернизацията на учебно-материалната и битовата си база и да осигурява условия за провеждане на качествен учебен процес, отговарящ на изискванията на нормативната уредба, регламентираща обучението в училището.</p>	Не се приема	На практика висшите военни училища не прилагат разпоредбата на чл. 91 от ЗВО. Текстът може да се преразгледа, ако при съставянето на бюджетите си висшите военни училища следват механизмите, предвидени в ЗВО.
14.	НАЦИД	Предлагаме в § 2 от ЗИД на ЗВО (по отношение на чл. 10 от ЗВО) в буква „гг“ името на регистъра да се измени на „Регистър на издадените удостоверения за целите на издаване на виза за дългосрочно пребиваване (виза вид „D“) на граждани на трети страни, приети за обучение в български висши училища и научни организации“ с цел наименованието да отговаря най-точно на съдържанието и функциите на регистъра.	Приема се	
15.	Руслан Нургалиев (предложения от г-н Петров)	<p>Предложение 1</p> <p>Обучението да е с продължителност 3 години и да завършва с получаване на удостоверение за изследовател/ специализант, а не доктор.</p> <p>Мотиви В момента пазара на труда не може да осигури работни места за толкова голям брой доктори. Ежегодно в България завършват около 1000 до 1500 доктори и на огромната част от тях се налага да работят дейност, която е със сложност за бакалавър и</p>	Не се приема	Няма практика след дългосрочна подготовка и защитена дисертация да се получава удостоверение, а не диплома.

		<p>магистър. Това води до разочарование сред тях, затова ако се приеме предложението обучаващите се лица по проекти да бъдат изследователи, те биха могли по –лесно да намерят подходяща работа, предвид че те ще бъдат първите изследователи и няма да имат конкуренция. В противовес ако получат степента доктор, те много трудно биха могли да намерят подходяща работа, защото броят на докторите е прекалено голям броят на работните места, изискващи висока квалификация - твърде малък. .</p>		
		<p>Предложение 2 Да се регламентира колко е максималния допустимия брой на новоприетите в проектна докторантура в рамките на една година. Напр. не повече от 20% от общия брой новоприети докторанти в един университет за една година да са новоприети проектни докторанти. Мотиви Това е единствения вариант да се гарантира качество на обучението. В противен случай е възможно един университет да приеме напр. 2 хил. проектни докторанти годишно, които видимо няма как да обучи качествено. За да се избегне тази ситуация е необходимо да се регламентира максималния допустимия брой на новоприетите в проектна докторантура в рамките на една година напр. не повече от 20% от общия брой новоприети докторанти в един университет за една година.</p>	Не се приема	Броят на докторантите, работещи по научен проект, следва да съответства на разписаните във финансираня проект обем и сложност на дейностите и очакваните резултати.
		<p>Предложение 3 Да се въведе принципа, че по един проект не могат да се обучават повече от двама или трима души. Мотиви Може да се предположи, че почти всички обучаващи се ще ползват резултатите от проекта в своите изследователски тези. Въвеждането на този принцип ще гарантира, че няма да има голям брой изследователски тези с твърде сходна тематика, което не е в полза на научните изследвания. Няма особен смисъл от 10 или 20 изследователски тези на обучаващи се по една и съща тема на проекта и затова е по –рационално по един проект да може да се обучават до двама души.</p>	Не се приема	Броят на докторантите, работещи по научен проект, следва да съответства на разписаните във финансираня проект обем и сложност на дейностите и очакваните резултати.
16.	проф. д-р Румен Томов, декан на Агрономически	Предложеният проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование е крачка напред към повишаване	Приема се за сведение	

факултет,
Лесотехнически
университет

качеството и ефективността на висшето образование в България. В известна степен се преодолява липсата на нормативни документи, регламентиращи съвместно обучение на студенти от българските висши училища чрез създаване на съвместни интердисциплинарни и хибридни специалности, което да съдейства за обединяването на капацитети, както и за споделено ползване на материални и академични ресурси. За постигането на целта на закона, описана в мотивите към проекта на Закона за изменение и допълнение на Закона за висшето образование, е необходимо внасяне на яснота по отношение на някои от предлаганите текстове.

Предложените изменения на Закона за висшето образование не допринасят в достатъчна степен за постигане на поставената цел за насърчаване сътрудничеството между висшите училища в страната чрез създаването на съвместни мултидисциплинарни специалности, описана в мотивите към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование. В текста се говори за „съвместно обучение на студенти по специалности“ „съвместно обучение“, „съвместна учебна документация“, но липсва терминът „мултидисциплинарни“. Предлаганите текстове в чл. 42а описват единствено администрирането на съвместно обучение на студенти от две или повече български висши училища, но не внасят яснота по отношение на създаването, провеждане на обучението и администрирането на съвместни мултидисциплинарни специалности.

Предложените изменения на Закона за висшето образование не допринасят и за изпълнението на Мярка 1.2.2 и Мярка 10.1.3 от Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021 – 2030 г. В тези мерки се подчертава въвеждането на хибридни специалности и хибридни дисциплини. Текстовете не допринасят и за изпълнението на одобрени за финансиране проекти по Процедура за подбор на проектни предложения за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. В указанията за подготовка на проектните предложения, както и в последвалите отговори на поставени въпроси, се въвеждат понятията „хибридни дисциплини“,

Терминът „съвместни“ не изключва мултидисциплинарност.

Специалността следва да е в акредитирано от координиращото висше училище професионално направление. Специалностите принадлежат към определени професионални направления. Квалификацията е от професионалното направление на координиращото висше училище, но няма пречка партньорът да е

„съвместни учебни програми“ (под „учебна програма“ се разбира „учебен план“). Тези понятия се споменават в текстове от указанията или допълнителните отговори на поставени въпроси. Някои от тези текстове са следните:

„Дейности 1.1, 1.2 и 1.3 са насочени към въвеждане на профили на компетентностите за специалностите, за които се разработват новите учебни програми с оглед постигане на баланс между различните видове компетентности, към въвеждане на хибридни дисциплини, които включват преподаватели от различни области и професионални направления, вкл. от практиката, и същевременно поставят акцент върху интердисциплинарния подход в процеса на подготовка на новите учебни програми.“

„Дейностите по настоящата процедура следва да са насочени само към професионални направления, за които висшето училище – кандидат/партньор има програмна акредитация. Допустимо е партниращите висши училища да участват в проектно предложение както с еднакви за всички висши училища професионални направления, така и с различни, при спазване на изискването кандидатът да участва в изпълнението на всички планирани дейности в съответното проектно предложение.“

„Съвместна учебна програма с партниращите български висши училища, с издаване на общи дипломи може да се разработва по настоящата процедура както за различни професионални направления на участващите висши училища, така и за едно и също професионално направление, при спазване на изискването за наличие на програмна акредитация на включените в проекта професионални направления на съответното висше училище.“

В системата на висшето образование в България през последните години се появиха и наложиха нови термини, които се използват с различно значение, както следва: „съвместно обучение“, „хибридни специалности“, „мултидисциплинарни специалности“, „дисциплини от специалности“ – не е ясен критерият, по който една дисциплина може да бъде причислена към дадена специалност; „магистърска програма“/специалност в ОКС „магистър“; „учебен план/учебна програма“. Тези термини се използват от висшите училища и се срещат в различни указания, стратегии и др. текстове на МОН, НАОА и др. Необходимо е внасяне на яснота по отношение на тези норми/термини.

акредитиран в друго направление и обучението да включва групи дисциплини от други професионални направления.

Въпросът не е обект на настоящия ЗИД на ЗВО

Предложените изменения на Закона за висшето образование не допринасят за преодоляване на съществуващите проблеми с реализирането на мобилности по програма Еразмус+. В много чужди университети обучението по редица специалности в ОКС „бакалавър“ е в рамките на 180 кредита. И в поредните предлагани промени на Закона за висшето образование се запазва изискването за не по-малко от 240 кредита и срок на обучение не по-малък от 4 години за ОКС "бакалавър". Това не позволява хармонизиране на обучението в българските висши училища с това в чуждите висши училища, както и не позволява пълноценното използване на програмите за мобилност. България ще продължи да отчита слабо участие в програмите за мобилност в сравнение с останалите държави.

Моите коментари и предложения по конкретните текстове от Закона за изменение и допълнение на Закона за висшето образование са, както следва: § 2. В чл. 10 се правят следните изменения и допълнения:

в) създава се т. 12: Министърът на образованието и науката „12. одобрява или отказва да одобри споразуменията за съвместно обучение по реда на чл. 42а, както и техните изменения.“

Коментар: Не са ясни мотивите, поради които Министърът трябва да одобрява споразуменията. От текстът се разбира, че Министърът може да определя кои висши училища да си партнират и кои не и по кои специалности да се провеждат съвместни обучения. Така предложеният текст не допринася за споменатото в мотивите към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование „гарантиране на академичната автономия“. Предложение: Предлаганата нова т. 12 да отпадне.

§ 8. Създава се чл. 42а:

„Чл. 42а. (1) Българските висши училища могат да сключват помежду си споразумения за извършване на съвместно обучение на студенти по специалности от нерегулирани професии от професионални направления, за които всяко висше училище – партньор по споразумението, има акредитация, съответстваща на частта на обучението, която то ще извършва.

Коментар: Съвместното обучение на студенти от две или повече български висши училища не е достатъчно ясно описано. Текстът на алинеята може да се отнася за две хипотези: (1) двете висши

С одобрението си министърът, който следи и за разходването на държавния бюджет, гарантира спазването на споразумението и законността на издаваните след завършването дипломи за висше образование.

Възможните хипотези за създаване на съвместни програми са обект и се развиват в конкретните споразумения между висшите училища.

училища имат акредитация по едно и също професионално направление и реализират съвместно обучение. Студентите получават квалификация в едно професионално направление; (2) двете висши училища имат акредитация по различни професионални направления и реализират съвместно обучение в мултидисциплинарна специалност. Студентите получават квалификация в две професионални направления

Не е ясно дали текстът на алинеята предполага мултидисциплинарност на обучението в специалност, която е съставена от различни професионални направления (ПН).
Предложение: Да се поясни дали текстът се отнася за две или повече ПН.

(2) Споразуменията по ал. 1, както и промените в тях влизат в сила след одобряването им от министъра на образованието и науката.

Коментар: Не са ясни мотивите, поради които Министърът трябва да одобрява споразуменията. От текстът се разбира, че Министърът може да определя кои висши училища да си партнират и кои не и по кои специалности да се провеждат съвместни обучения. Така предложеният текст не допринася за споменатото в мотивите към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование „гарантиране на академичната автономия“.

Ако в споразуменията не са спазени изискванията, посочени в ал. (13), Министърът може да не одобри приема по предлаганата специалност. Предложение: Ал. (2) да отпадне.

(3) Обучението по ал. 1 се осъществява при координацията на едно от партниращите си висши училища, в рамките на чиято програмна акредитация е специалността, в която се провежда съвместното обучение на студентите.

Коментар: В програмните акредитации на висшите училища се оценяват професионални направления, а не специалности. Този текст изключва възможността за провеждане на обучение в мултидисциплинарни специалности, както и равнопоставеността на висшите училища, провеждащи обучението в мултидисциплинарни/хибридни специалности.

Предложение: Ако с оглед административното обслужване на съвместното обучение, координиращата роля на едното висше училище се запази, то от ал. (3) да остане само следния текст

Предложението не съответства на концепцията, заложена и развита в настоящия ЗИД на ЗВО. С одобрението си министърът, който следи и за разходването на държавния бюджет, гарантира спазването на споразумението и законността на издаваните след завършването дипломи за висше образование.

Акредитират се само специалностите от регулираните професии. В рамките на акредитирано професионално направление могат да се откриват и нови

„Обучението по ал. 1 се осъществява при координацията на едно от партниращите си висши училища“.

Това ще позволи партниращите си висши училища да решат кое от тях да има координираща роля при положение, че и двете имат програмна акредитация за съответното професионално направление, с което участват в мултидисциплинарните специалности.

(4) Координиращото висше училище трябва да има акредитация за професионалното направление на специалността, по която се извършва съвместното обучение, а останалите партньори участват за обучение по дисциплини от специалности в акредитирани при тях професионални направления и/или специалности от регулираните професии.

Коментар: Няма дефиниция относно принадлежността на дадена дисциплина към съответна специалност/професионално направление. В допълнение на това в България липсват и критерии, на базата на които обучението по специалности в ОКС „магистър“ да бъде акредитирано в съответно професионално направление.

В момента в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ се провежда обучение в специалност „Биоземеделие и биоконтрол“ ОКС Магистър, която е акредитирана в професионално направление 4.3 Биологически науки. В останалите аграрни университети специалност „Биологично земеделие“ е акредитирана в професионално направление 6.1 Растениевъдство.

Специалност „Аграрен бизнес“ ОКС „бакалавър“ и специалност „Агробизнес и управление на територията“ ОКС „магистър“ в УНСС са акредитирани в професионално направление 3.8 Икономика. В Аграрен университет – Пловдив специалности „Агробизнес“ и „Агробизнес и предприемачество“ ОКС „магистър“ са акредитирани в професионално направление 6.1 Растениевъдство.

Специалност „Растителни биотехнологии“ в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ е акредитирана в професионално направление 5.11 Биотехнологии, докато в Аграрен университет – Пловдив е акредитирана в професионално направление 6.1 Растениевъдство.

Тези три примера показват, че в България или няма или не се спазват критерии, по които дадена специалност да се причисли към

специалности, които след това са обект на САНК от страна на НАОА.

Уредбата на тези отношения следва да се съдържа в споразуменията между висшите училища.

определено професионално направление и съответно дадена дисциплина да се причисли към определена специалност. Освен това в рамките на една специалност е нормална практика наред с профилиращите дисциплини да има и дисциплини от различни области – общообразователни дисциплини, компютърна грамотност, предприемачество и др.

Предложение: Текстът „дисциплини от специалности в“ да отпадне.

(5) Не по-малко от половината от целия курс на обучение трябва да включва дисциплини, свързани с професионалното направление, в което е открита специалността.

Коментар: От този текст се разбира, че става въпрос за специалност от само едно професионално направление. Това изключва възможността за специалност от две професионални направления (хибридни/мултидисциплинарни специалности, споменати като цел на настоящите промени в към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование).

Не е ясно как се измерва „половината от целия курс“ – в кредити или в часове.

Не е ясно как се определят дисциплините, свързани с професионалното направление. Не е ясно дали има разлика между „дисциплина свързана с професионалното направление“ и „дисциплина по специалността“, термин, използван в ал. 4.

Предложение: Да се предвиди възможност за курс на обучение по две специалности (мултидисциплинарни специалности/хибридни специалности).

Да се предложи текст, описващ и двата варианта на съвместно обучение и най-вече обучението в съвместни мултидисциплинарни специалности. Да се уеднаквят използваните термини, категоризиращи дисциплините.

Да се използват брой кредити за определянето на обем на обучителен курс, както е възприето в чл. 42.

(6) Първата година от обучението по ал. 1 се провежда от координиращото висше училище. Периодите на обучение от висшите училища – партньори, следва да бъдат кратни на и не помалки от половин учебна година.

Коментар: Ако този текст се отнася за ОКС „бакалавър“ е изпълним, но за мен е неясна причината за въвеждане на изискване

Уредбата на тези отношения следва да се съдържа в споразуменията между висшите училища.

за обучение през първата година в координиращото висше училище.

Това изискване би затруднило реализирането на обучението в ОКС „магистър“. В случай, че се изпълни ал. 5 и ал. 6, мултидисциплинарна специалност в ОКС „магистър“ трябва да бъде с продължителност 4 семестъра. Ако предлаганите промени изпълняват целта за създаване на мултидисциплинарни специалности, би било резонно да се регламентира подготвително обучение на студентите в рамките на един семестър. В този случай е необходимо в чл. 42 да се отбележи, че мултидисциплинарните специалности в ОКС „магистър“ трябва да бъдат минимум 90 кредита. Предложение: Периодът на обучение да се посочва в брой кредити, както е направено в чл. 42.

Ал. 6 да се отнася само за ОКС „бакалавър“.

(7) Когато обучението е на места, утвърдени по реда на чл. 9, ал. 3, т. 6, букви „а“ и „б“, студентите се приемат в рамките на утвърдения брой за съответното професионално направление на координиращото висше училище, като в акта на Министерския съвет изрично се посочва броя на приеманите студенти за съвместно обучение.

(8) Студентите се вписват в регистъра по чл. 10, ал. 2, т. 3, буква „в“ като студенти на координиращото висше училище, като при условия и ред, определени в наредбата по чл. 10, ал. 5, се отбелязват и висшите училища – партньори.

(9) Образецът на дипломата за завършена степен на висше образование и съвместната учебна документация за обучението по специалността се утвърждават от органите за управление на всички висши училища – партньори.

(10) Индивидуалната документация за преминалите от студентите периоди на обучение се води от координиращото висше училище.

(11) Средствата за издръжка на обучението на студентите при обучение по ал. 1 се определят при условията и по реда на глава единадесета в зависимост от висшето училище, което извършва обучението на студента през съответния период.

(12) Дипломата за завършена степен на висше образование, европейското дипломно приложение, свидетелството за професионална квалификация и другите основни документи,

издадени при обучението по ал. 1 се изготвят в съответствие с наредбата по чл. 7, ал. 1, и се подписват от ректора на координиращото висше училище или от всички ректори на висшите училища – партньори при съвместното обучение. Издадените дипломи на студентите се регистрират в регистъра по чл. 10, ал. 2, т. 3, буква „в“ от координиращото висше училище.

(13) Споразумението по ал. 1 задължително съдържа:

1. висшите училища – партньори по споразумението, и определеното от тях за координиращо;
2. специалностите, по които ще се осъществява обучението по ал. 1, професионалното направление, в което е открита всяка специалност, и професионалните направления, с обучение по дисциплини от специалности в които ще участват партньорите;
3. учебната година, от която ще се осъществява обучението по ал. 1;
4. правата и задълженията на партньорите по отношение на:
 - а) приема на студентите;
 - б) периодите на обучение в различните висши училища;
 - в) разпределението на обучението по учебен план и мястото му на провеждане;
 - г) разпределението на съдържанието на учебните програми между партньорите; Коментар:
По-горе в текста е посочено, че обучението в различните висши училища трябва да бъде по семестри. Не е ясно как ще се разпредели обучението по семестри между партниращите си висши училища, когато има обучение по съвместни учебни програми (по конкретни дисциплини) и преподавател от дадено висше училище ще трябва да преподава през семестър, определен за другото висше училище?
 - д) разпределението на средствата за издръжка на обучението на студентите;
 - е) предлагане на таксата за обучението по ал. 1 при спазване разпоредбите на този закон и механизма за разпределяне на средствата от такси за обучение между висшите училища – партньори;
 - ж) издаването на дипломата за завършена степен на висше образование и другите основни документи, издавани в резултат на съвместното обучение.“.

17.	доц. д-р Росица Давидова	<p>Приветстваме и подкрепяме стремежа на МОН към регулиране на актуалните за съвременното европейско образователно пространство тенденции за изграждане на междуинституционални академични мрежи, целящи споделянето между институциите на експертен потенциал, иновационни образователни продукти, материални и информационни ресурси.</p> <p>Предвид факта, че формите на партньорство между висшите училища при съвместно обучение са различни и съответно изискват различна регулация предлагаме някои изменения в текстовете на чл. 42а.</p> <p>1. Текстът на алинея 3 да бъде променен както следва: (3) Според клаузите на подписаното споразумение за партньорство, обучението по ал. 1 се осъществява:</p> <p>1. при координацията на едно от партниращите си висши училища, в рамките на чиято програмна акредитация е специалността, в която се провежда съвместното обучение на студентите.</p> <p>2. във всяко от партниращите висши училища, в които студентите са приети и чиито капацитет използват.</p>	Приема се за сведение	Координацията не изключва обучението. Уредбата на тези отношения следва да се съдържа в споразуменията между висшите училища.
		<p>2. Текстът на алинея 4 да бъде допълнен както следва: (4) В случая, визиран в т.1. на ал.3. координиращото висше училище трябва да има акредитация за професионалното направление на специалността, по която се извършва съвместното обучение, а останалите партньори участват за обучение по дисциплини от специалности в акредитирани при тях професионални направления и/или специалности от регулираните професии. В случая, визиран в т.2 на ал. 3, всяко от партниращите висши училища трябва да има акредитация в професионалното направление на специалността, по която се извършва обучението. Допълнението се налага предвид това, че т. 1 от ал. 3 и ал. 4. визира случаи на допълващо съвместно обучение, а т.2 от ал. 3 и ал. 4 - случаи на съвместно реализиране на хибридни образователни програми, акредитирани в две различни професионални направления или случаи, в които и двете висши училища имат акредитация по съответното професионално направление.</p>	Приема се за сведение	Специалността следва да е в акредитирано от координиращото висше училище професионално направление. Не е необходимо всеки от партньорите да има акредитация за професионалното направление на тази специалност, за да се осигури мултидисциплинарност.
		<p>3. Предлагаме трансформиране на алинея 6, защото в този си вид тя обслужва само бакалавърски програми и магистърски програми със срок на обучение 3 или 4 семестъра, но не и двусеместриални</p>	Приема се	

		<p>магистърски програми. Предлагаме текстът да се оформи по следния начин:</p> <p>(6) Периодите на обучение в ал. 1 се договарят в споразумението за партньорство между двете висши училища, като те следва да бъдат кратни на и не по-малки от половин учебна година.</p>		
		<p>4. Поради изложените вече причини, предлагаме текстовете на ал. 7, 8, 10, 12 и 13 да бъдат допълнени както следва:</p> <p>(7) Когато обучението е на места, утвърдени по реда на чл. 9, ал. 3, т. 6, букви „а“ и „б“, студентите се приемат в рамките на утвърдения брой за съответното професионално направление на координиращото висше училище или партниращите висши училища, като в акта на Министерския съвет изрично се посочва броя на приеманите студенти за съвместно обучение.</p> <p>(8) Студентите се вписват в регистъра по чл. 10, ал. 2, т. 3, буква „в“ като студенти на координиращото висше училище или на партниращите висши училища, като при условия и ред, определени в наредбата по чл. 10, ал. 5, се отбелязват и висшите училища – партньори.</p> <p>(10) Индивидуалната документация за преминалите от студентите периоди на обучение се води от координиращото висше училище или висшето училище, в което студентът е приет.</p> <p>(12) Дипломата за завършена степен на висше образование, европейското дипломно приложение, свидетелството за професионална квалификация и другите основни документи, издадени при обучението по ал. 1 се изготвят в съответствие с наредбата по чл. 7, ал. 1, и се подписват от ректора на координиращото висше училище или от всички ректори на висшите училища – партньори при съвместното обучение. Издадените дипломи на студентите се регистрират в регистъра по чл. 10, ал. 2, т. 3, буква „в“ от координиращото висше училище или от висшето училище, в което студентът е приет за обучение.</p> <p>(13) Споразумението по ал. 1 задължително съдържа:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. висшите училища – партньори по споразумението, и определеното от тях за координиращо /ако е приложимо/; 2. специалностите, по които ще се осъществява обучението по ал. 1, направления, с обучение по дисциплини от специалности в които ще участват партньорите; 	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Уредбата на тези отношения следва да се съдържа в споразуменията между висшите училища.</p>

		<p>3. учебната година, от която ще се осъществява обучението по ал. 1;</p> <p>4. правата и задълженията на партньорите по отношение на:</p> <p>а) приема на студентите;</p> <p>б) периодите на обучение в различните висши училища;</p> <p>в) разпределението на обучението по учебен план и мястото му на провеждане;</p> <p>г) разпределението на съдържанието на учебните програми между партньорите;</p> <p>д) разпределението на средствата за издръжка на обучението на студентите;</p> <p>е) предлагане на таксата за обучението по ал. 1 при спазване разпоредбите на този закон и механизма за разпределяне на средствата от такси за обучение между висшите училища – партньори;</p> <p>ж) издаването на дипломата за завършена степен на висше образование и другите основни документи, издавани в резултат на съвместното обучение.</p>		
18.	проф. д-р Иван Иванов – Медицински университет - Пловдив	<p>Предлагаме допълнение към изразеното становище от ректорите на висшите медицински училища в Република България относно Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование:</p> <p>С промените в Закона за висшето образование, обнародвани в ДВ бр. 17 от 25.02.2020 те, бе изменен чл. 80, ал. 4 от закона и се предвиди, че „в неакредитираните висши училища, по неакредитираните професионални направления, специалности от регулираните професии и докторски програми, както и във форми на обучение, които не са включени в получената програмна акредитация, не се осъществява прием на студенти и докторанти“.</p> <p>В същото време това изменение завари медицинските университети в България с множество акредитирани програми в професионални направления, по които те нямат програмна акредитация за обучение на студенти.</p> <p>По тези докторски програми се обучават редица докторанти, които са на различен етап на обучението си и на готовност за защита на дисертациите си за присъждане на ОНС „доктор“.</p> <p>Допълнително, до новото акредитиране на тези докторски програми евентуално в друго професионално направление, по</p>	Приема се частично	С изменение в преходните и заключителни разпоредби на ЗВО ще бъде дадена възможност на висшите училища, които имат акредитирани докторски програми в професионални направления, за които нямат акредитация, да продължат приема и обучението в тези докторски програми. Това право висшето училище ще има до момента, когато ще се извърши акредитацията на съответното професионално направление по графика на НАОА, като висшето училище ще има автономното право да реши

		<p>което висшето училище има право да провежда обучение, ще мине период от четири години, тъй като графикът за провеждане на акредитационни процедури на Националната агенция по оценяване и акредитация, който е вече определен съгласно нормата на чл. 81, ал. 2 от ЗВО и предвижда тази акредитация да се случи през 2025 година.</p> <p>Правило е законопроектите за изменение и допълнение на действащите закони да предвиждат преходни и заключителни разпоредби, които да уреждат заварените от измененията на закона правоотношения, каквото е и това със заварените обучения на докторанти по получени акредитации от НАОА. В конкретния случай подобна разпоредба липсва, което създава сериозна правна несигурност и опасност за увреждане на интересите на обучаемите и на висшето училище, което има нужда от обезпечаване на действащите си катедри с кадри, които потенциално биха могли да бъдат привлечени именно от тези докторанти.</p> <p>Във връзка с това възниква необходимостта в ПЗР на закона да бъде включена разпоредба, която да уреди статута на тези докторантури до изтичане на срока на действието им.</p> <p>Предлагаме следния текст на тази разпоредба:</p> <p>„В срок до 6 месеца от влизане в сила на този закон висшите училища, които са получили акредитация за обучение по докторски програми в професионално направление, по което нямат програмна акредитация, могат да заявят пред Националната агенция по оценяване и акредитация към кое професионално направление или специалност от регулираните професии, по които притежават програмна акредитация, ще пренасочат и организират обучението по съответната докторска програма. До приключване на процедурата за получаване на нова акредитация според графика предвиден в чл. 81, ал. 2, висшите училища имат право да организират приема на докторанти и обучението им, а министърът на образованието и науката има право да предлага прием за обучение, утвърждаван от Министерски съвет по реда на чл. 9, ал. 3, т. б, б. „а“.“</p>		<p>дали да акредитира професионалното направление, в което е открита въпросната докторска програма, или да открие подобна докторска програма в друго свое акредитирано професионално направление.</p>
19.	доц. д-р Добри Ярков – ректор на Тракийски университет – Стара Загора	<p>Във връзка с представения за обсъждане и промени Закон за висшето образование (ЗВО) предлагаме в преходни и заключителни разпоредби в частта Закон за развитие на академичния състав да се направи следното допълнение:</p>	Приема се	<p>Законът е заложил специални изисквания по отношение компетентността на лицата,</p>

В Глава трета, раздел III и IV да се допълни по следния начин: „1. Да са придобили образователната и научна степен „доктор“, която за специалностите от регулираните професии трябва да бъде от същата специалност; допустими кандидати за професионалното направление 7.5 Здравни грижи са лица с образователна степен в една от регулираните професии в направление 7.5 Здравни грижи и притежаващи ОНС „доктор“ в това или в други професионални направления.

Мотиви за предложението:

До влизането в сила на Закона за висшето образование през 2018 г. и Закона за развитие на академичния състав през 2018 г., в нито един университет няма ОНС „доктор“ в професионално направление (ПН) 7.5 Здравни грижи, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт и това не беше проблем за професионалното развитие на преподавателите.

До този период никога не е имало научна специалност в областта на Здравните грижи. Самото направление 7.5 Здравни грижи е добавено в Постановление №125 от 24 юни 2002 г. за утвърждаване класификатор на областите на висше образование и професионалните направления през 2005 г. Затова преподавателите във висшите училища с базова специалност „медицинска сестра“ и „акушерка“ се зачисляваха в други докторски програми, например: „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, „Методика на обучението по...“ или някоя друга.

Ако сега действащия ЗВО беше в сила преди 2018 г, сега нямаше да има нито един хабилитиран преподавател в направление 7.5 Здравни грижи, и щеше да е невъзможно изпълнение на критериалната система за програмна акредитация на професионални направления и специалности от регулираните професии.

В списъка на НАЦИД на хабилитирани преподаватели с наукометрични показатели са включени като преподаватели на академична длъжност доцент в професионално направление 7.5 Здравни грижи, затова е логично професионалното развитие да продължи в тази област.

След влизането в сила на Закона за висшето образование през 2018 г. и Закона за развитие на академичния състав през 2018 г. се

заемащи академичните длъжности по специалности от регулираните професии. По изключение, предвид спецификата на професионално направление 7.5, каквато научна специалност не е съществувала преди това, поради което не е било възможно обучение на докторанти, ще се предвиди изключение за заемане на академични длъжности по специалности от регулираните професии в професионално направление 7.5, като такива ще могат да заемат лица с ОНС „доктор“ и от професионалните направления 7.1, 7.2, 7.3 и 7.4.

		<p>прекрати възможността за професионално израстване на преподаватели със специалност „медицинска сестра“ и „акушерка“ в професионално направление 7.5 Здравни грижи, които са придобили ОНС „доктор“ в други професионални направления.</p> <p>По сега действащото законодателство, нашето кариерно развитие на практика е спряно независимо, че сме били едни от първите преподаватели с базова специалност „медицинска сестра“ и „акушерка“ придобили ОНС „доктор“.</p> <p>Считаме, че е недопустимо на база несъвършенства в законодателството да се дискриминират преподаватели посветили се на обучение на студентите от двете регулирани специалности, с богата научна и публикационна дейност и с наукометричен показатели според изискването на ЗВО.</p> <p>Това е несправедливост, която трябва да бъде премахната, за да няма дискриминация на база придобитата ОНС „доктор“ преди 2018 г. и след.</p>		
20.	<p>проф. д-р Христина Янчева – ректор на Аграрен университет - Пловдив</p>	<p>Обучението по физическо възпитание и спорт от години създава организационни и финансови проблеми на висшите училища.</p> <p>Съгласно чл. 57, ал. 1 от Закона за физическото възпитание и спорта „физическата активност, физическото възпитание и спортът във висшите училища са част от обучението на студентите под формата на задължителни и факултативни занимания с минимален хорариум на задължителните занимания от 60 часа годишно за студентите, които се обучават за придобиване на образователно-квалификационната степен „бакалавър“ или образователно-квалификационната степен „магистър“.</p> <p>Според чл. 57, ал. 2 от този закон „системата за оценка и проверка на уменията по физическа активност, физическо възпитание и спорт се определя от висшите училища съгласно Закона за висшето образование“.</p> <p>Възлагането на задължителен минимален хорариум по определена дисциплина с нормативен текст на законово ниво е прецедент в системата на висшето образование. Правило е хорариумите по определени дисциплини (задължителни, избираеми, или факултативни) да се определят в Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование в ОКС „бакалавър“ и „магистър“ и в правилниците на висшите училища, а за обучението от специалностите от регулираните професии в</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>За разлика от лицата, заемащи академичните длъжности „доцент“ и „професор“, лицата, назначени на длъжности „преподавател“ и „старши преподавател“ имат ангажименти в процеса на обучението, но не и в развиването на научна дейност. По тази причина не следва да се сравнява преподавателската натовареност на доцентите и професорите с тази на преподавателите. Логично е преподавателите да имат по-висока натовареност, дори и тя да не е 8-часова дневно.</p> <p>В допълнение, финансирането в системата на висшето образование се</p>

други наредби (напр. Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалностите „медицина“ и „дентална медицина“ за ОКС „магистър“ или Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „право“ и професионална квалификация „юрист“ и др.).

Удачността на предприетото специфично законодателно решение може да бъде предмет на обсъждане, но така или иначе висшите училища са задължени по силата на текста на нормата на чл. 57, ал. 1 от ЗФВС да осигурят съответния хорариум от часове и кореспондиращата му преподавателска обезпеченост в рамките на своя академичен състав.

При липсата на акредитация по професионално направление 7.6 „Спорт“ в почти всички български висши училища освен Националната спортна академия, обезпечаването на провеждането на този съвсем немалък брой часове става с назначаването в щата на висшето училище на преподаватели и старши преподаватели по физкултура и спорт на основание чл. 48, ал. 2 от ЗВО.

Тези лица са част от академичния състав на висшето училище, назначени са на трудов договор и средствата за издръжка на фонд работна заплата идват от общата субсидия, която висшето училище получава от държавата и от собствените му приходи.

В калкулациите и формулите, по които се определя държавната субсидия на висшите училища в ПМС 328/2015 г. и ПМС 162/2001 г. обаче тежестта на обучението по спорт и съответното му обезпечаване с преподаватели не е отчетено.

По този начин средствата за обезпечаването на издръжката на ангажираните с преподаването по спорт членове на академичния състав не се включват в получаваната субсидия за издръжка на обучението или от присъщата на висшето училище научна или художествено-творческа дейност, а се преразпределят от нея идентично с тези за осигуряване издръжката на неакадемичния персонал и другите дейности на висшето училище, което създава явна несправедливост.

Така например за учебната 2020/2021 г. в Аграрен университет Пловдив действащите студенти в двете образователни степени, редовна форма на обучение са 964, разпределени в 46 групи за физическо възпитание и спорт със средна численост от 20 студента.

осъществява по реда на чл. 91 и сл. от ЗВО и не се изчислява на база преподавателска заетост и брой заети лица, а се основава на брой обучавани студенти. Академичният съвет на висшето училище има правомощие да разпределя утвърдения за висшето училище бюджет и няма пречка при това разпределяне средствата за преподаватели по спорт да бъдат извадени на отделен ред.

За всяка група трябва да се осигурят предвидените в чл. 57, ал. 1 от ЗФВС 60 часа годишно, което прави общ хорариум от 2700 часа, без да са включени часовете работа със спортните отбори на висшето училище.

При определената от вътрешните правила на Аграрния университет натовареност на преподавателите от 460 часа годишно, за обезпечаване на учебния процес са необходими 6-ма преподаватели по спорт, за издръжката на които да бъдат отделени средства от всички професионални направления, по които университетът получава държавна субсидия или от административните и общостопански разходи.

Ако за основна заплата на тези преподаватели заложим приетия минимум по подписаното споразумение между синдикатите и министъра на образованието и науката от 2020 г., а именно 1260 лева за длъжността „преподавател“ и 1350 лева за длъжността „старши преподавател“ и като се добавят ТСПО — 1,3% (напр. 10 г.) - 175 лева (сумата варира според стажа и е индивидуална за всеки преподавател) и вноските по осигуровките за сметка на работодателя – 19,02% - 290 лв., това би означавало, че бюджетът на висшето училище би следвало да отдели за издръжка на фонд работна заплата на тези 6-ма преподаватели 130 680 лева, каквато сума понастоящем то не може да отдели. В крайна сметка се получава така, че заложеното задължение по чл. 57, ал. 1 ЗФВС не е обезпечено финансово от МОН чрез формулата, по която се определя субсидията за издръжка на обучението по цитираните по-горе ПМС.

В конкретния случай би следвало или законодателно задължението за осигуряване на посочения в чл. 57, ал. 1 ЗФВС хорариум да отпадне, което не кореспондира със заложените в Дейност 1.4, мярка 1.4.3 цели на Стратегията за развитие на висше образование за периода 2021-2030 г. цели, или да се предвиди законодателно изменение на чл. 91, ал. 1 от Закона за висшето образование чрез създаване на нова т. 6 в него, а именно:

създава се т. 6 със следното съдържание: „изпълнение на изискванията по чл. 57, ал. 1 от Закона за физическото възпитание и спорта” в който смисъл правим предложение.

По този начин ще се създаде законово основание средствата за издръжка на преподаването на спорт във висшите училища да

		<p>бъдат обособени като самостоятелно перо в бюджетите им и няма да се налага те да отделят средства от други неспецифични пера, което ще осигури финансова стабилност и обезпеченост на висшите училища.</p>		
21.	<p>Проф. д-р Тони Шекерджиева-Новак Ректор на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“-Пловдив</p>	<p>Обучението по физическо възпитание и спорт от години създава организационни и финансови проблеми на висшите училища. Съгласно чл. 57, ал.1 от Закона за физическото възпитание и спорта, „физическата активност, физическото възпитание и спортът във висшите училища са част от обучението на студентите под формата на задължителни и факултативни занимания с минимален хорариум на задължителните занимания от 60 часа годишно за студентите, които се обучават за придобиване на образователно-квалификационната степен "бакалавър" или образователно-квалификационната степен "магистър"."</p> <p>Според чл.57, ал.2 от този закон „системата за оценка и проверка на уменията по физическа активност, физическо възпитание и спорт се определя от висшите училища съгласно Закона за висшето образование.”</p> <p>Възлагането на задължителен минимален хорариум по определена дисциплина с нормативен текст на законово ниво е прецедент в системата на висшето образование. Правило е хорариумите по определени дисциплини (задължителни, избираеми, или факултативни) да се определят в Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование в ОКС „бакалавър” и „магистър” и в Правилниците на висшите училища, а за обучението от специалностите от регулираните професии в други наредби. (напр. Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалностите „медицина” и „дентална медицина” за ОКС „магистър” или Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „право” и професионална квалификация „юрист” и др.)</p> <p>Удачността на предприетото специфично законодателно решение може да бъде предмет на обсъждане, но така или иначе висшите училища са задължени по силата на текста на нормата на чл. 57, ал. 1 от ЗФВС да осигурят съответния хорариум от часове и кореспондиращата му преподавателска обезпеченост в рамките на своя академичен състав.</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>За разлика от лицата, заемащи академичните длъжности „доцент“ и „професор“, лицата, назначени на длъжности „преподавател“ и „старши преподавател“ имат ангажименти в процеса на обучението, но не и в развиването на научна дейност. По тази причина не следва да се сравнява преподавателската натовареност на доцентите и професорите с тази на преподавателите. Логично е преподавателите да имат по-висока натовареност, дори и тя да не е 8-часова дневно. В допълнение, финансирането в системата на висшето образование се осъществява по реда на чл. 91 и сл. от ЗВО и не се изчислява на база преподавателска заетост и брой заети лица, а се основава на брой обучавани студенти. Академичният съвет на висшето училище има правомощие да разпределя утвърдения за висшето училище бюджет и няма пречка при това разпределяне средствата за</p>

При липсата на акредитация по професионално направление 7.6 „Спорт” в почти всички български висши училища освен Националната спортна академия, обезпечаването на провеждането на този съвсем немалък брой часове става с назначаването в щата на висшето училище на преподаватели и старши преподаватели по физкултура и спорт на основание чл. 48, ал. 2 от ЗВО.

Тези лица са част от академичния състав на висшето училище, назначени са на трудов договор и средствата за издръжка на фонд работна заплата идват от общата субсидия, която висшето училище получава от държавата и от собствените му приходи.

В калкулациите и формулите, по които се определя държавната субсидия на висшите училища в ПМС 328/2015г. и ПМС 162/2001г. обаче тежестта на обучението по спорт и съответното му обезпечаване с преподаватели не е отчетено.

По този начин средствата за обезпечаването на издръжката на ангажираните с преподаването по спорт членове на академичния състав не се включват в получаваната субсидия за издръжка на обучението или от присъщата на висшето училище научна или художествено-творческа дейност, а се преразпределят от нея идентично с тези за осигуряване издръжката на неакадемичния персонал и другите дейности на висшето училище, което създава явна несправедливост.

В АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ обучението по физическо възпитание и спорт е организирано в общо 22 групи със средна численост 20 студента: 20 групи по физическо възпитание и 2 групи по български народни танци.

Съгласно чл. 57, ал. 1 от ЗФВС за всяка група следва да бъдат осигурени 60 часа годишно, което прави общ хорариум от 1320 часа.

Обезпечаването на учебния процес по физическо възпитание и спорт в Академията с преподавателски състав се осъществява от: един старши преподавател по „физкултура“ на основен трудов договор; един доцент по „обработка на български народни танци“ на основен трудов договор и един хоноруван преподавател. От началото на учебната 2021/2022г. ще бъде назначен на основен трудов договор и нов преподавател по „физкултура“.

Съгласно вътрешните правила на АМТИИ годишната натовареността на преподавател е 420 часа, на старши

преподаватели по спорт да бъдат извадени на отделен ред.

		<p>преподавател е 390 часа и на доцент 360 часа от които в случая 120 часа за физическо възпитание и спорт или 33% от норматива</p> <p>Ако за основна заплата на тези преподаватели заложим приетия минимум по подписаното споразумение между синдикатите и министъра на образованието и науката от 2020г., а именно 1260 лева за длъжността „преподавател”, 1350 лева за длъжността „старши преподавател” и 1500 лева за длъжността „доцент“ или 495 лева в конкретния случай, и като се добавят ТСПО – 1,2% (напр. 15г. средно) – 560 лева (сумата варира според стажа и е индивидуална за всеки преподавател) и вноските по осигуровките за сметка на работодателя – 19,02% - 700 лв., това би означавало, че бюджетът на висшето училище би следвало да отдели за издръжка на фонд работна заплата за преподавателите по физическо възпитание и спорт на основен трудов договор 52 380 лева, както и 2320 лева за хоноруван преподавател, каквато сума понастоящем то не може да отдели.</p> <p>Получава се така, че заложеното задължение по чл.57, ал.1 ЗФВС не е обезпечено финансово от МОН чрез формулата, по която се определя субсидията за издръжка на обучението по цитираните по-горе ПМС.</p> <p>В конкретния случай би следвало или законодателно задължението за осигуряване на посочения в чл.57, ал.1 ЗФВС хорариум да отпадне, което не кореспондира със заложените в Дейност 1.4, мярка 1.4.3 цели на Стратегията за развитие на висше образование за периода 2021 – 2030 г. цели или да се предвиди законодателно изменение на чл. 91, ал.1 от Закона за висшето образование чрез създаване на нова т.6 в него, а именно: създава се т.6 със следното съдържание: „изпълнение на изискванията по чл.57, ал.1 от Закона за физическото възпитание и спорта”, в който смисъл правим предложение.</p> <p>По този начин ще се създаде законово основание средствата за издръжка на преподаването на „Спорт“ във висшите училища да бъдат обособени като самостоятелно перо в бюджетите им и няма да се налага те да отделят средства от други неспецифични пера, което ще осигури финансова стабилност и обезпеченост на висшите училища.</p>		
22.	<p>проф. д-р Мариана Мурджева – ректор на</p>	<p>Обучението по физическо възпитание и спорт от години създава организационни и финансови проблеми на висшите училища.</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>За разлика от лицата, заемащи академичните</p>

**Медицински университет
- Пловдив**

Съгласно чл. 57, ал.1 от Закона за физическото възпитание и спорта, „физическата активност, физическото възпитание и спортът във висшите училища са част от обучението на студентите под формата на задължителни и факултативни занимания с минимален хорариум на задължителните занимания от 60 часа годишно за студентите, които се обучават за придобиване на образователно-квалификационната степен "бакалавър" или образователно-квалификационната степен "магистър"."

Според чл.57, ал.2 от този закон „системата за оценка и проверка на уменията по физическа активност, физическо възпитание и спорт се определя от висшите училища съгласно Закона за висшето образование.”

Възлагането на задължителен минимален хорариум по определена дисциплина с нормативен текст на законово ниво е прецедент в системата на висшето образование. Правило е хорариумите по определени дисциплини (задължителни, избираеми, или факултативни) да се определят в Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование в ОКС „бакалавър” и „магистър” и в Правилниците на висшите училища, а за обучението от специалностите от регулираните професии в други наредби. (напр. Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалностите „медицина” и „дентална медицина” за ОКС „магистър” или Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „право” и професионална квалификация „юрист” и др.)

Удачността на предприетото специфично законодателно решение може да бъде предмет на обсъждане, но така или иначе висшите училища са задължени по силата на текста на нормата на чл. 57, ал. 1 от ЗФВС да осигурят съответния хорариум от часове и кореспондиращата му преподавателска обезпеченост в рамките на своя академичен състав.

При липсата на акредитация по професионално направление 7.6 „Спорт” в почти всички български висши училища освен Националната спортна академия, обезпечаването на провеждането на този съвсем немалък брой часове става с назначаването в щата на висшето училище на преподаватели и старши преподаватели по физкултура и спорт на основание чл. 48, ал. 2 от ЗВО.

длъжности „доцент“ и „професор“, лицата, назначени на длъжности „преподавател“ и „старши преподавател“ имат ангажименти в процеса на обучението, но не и в развиването на научна дейност. По тази причина не следва да се сравнява преподавателската натовареност на доцентите и професорите с тази на преподавателите. Логично е преподавателите да имат по-висока натовареност, дори и тя да не е 8-часова дневно.

В допълнение, финансирането в системата на висшето образование се осъществява по реда на чл. 91 и сл. от ЗВО и не се изчислява на база преподавателска заетост и брой заети лица, а се основава на брой обучавани студенти. Академичният съвет на висшето училище има правомощие да разпределя утвърдения за висшето училище бюджет и няма пречка при това разпределяне средствата за преподаватели по спорт да бъдат извадени на отделен ред.

Специалистите по физическо възпитание и спорт са част от академичния състав на висшето училище, назначени са на трудов договор и средствата за издръжка на фонд работна заплата идват от общата субсидия, която висшето училище получава от държавата и от собствените му приходи.

В калкулациите и формулите, по които се определя държавната субсидия на висшите училища в ПМС 328/2015г. и ПМС 162/2001г. обаче тежестта на обучението по спорт и съответното му обезпечаване с преподаватели не е отчетено.

По този начин средствата за обезпечаването на издръжката на ангажираните с преподаването по спорт членове на академичния състав не се включват в получаваната субсидия за издръжка на обучението или от присъщата на висшето училище научна или художествено-творческа дейност, а се преразпределят от нея идентично с тези за осигуряване издръжката на неакадемичния персонал и другите дейности на висшето училище, което създава явна несправедливост.

Получава се така, че заложеното задължение по чл.57, ал.1 ЗФВС не е обезпечено финансово от МОН чрез формулата, по която се определя субсидията за издръжка на обучението по цитираните по-горе ПМС.

В конкретния случай би следвало или законодателно задължението за осигуряване на посочения в чл.57, ал.1 ЗФВС хорариум да отпадне, което не кореспондира със заложените в Дейност 1.4, мярка 1.4.3 цели на Стратегията за развитие на висше образование за периода 2021 – 2030 г. цели или да се предвиди законодателно изменение на чл. 91, ал.1 от Закона за висшето образование чрез създаване на нова т.6 в него, а именно: създава се т.6 със следното съдържание: „изпълнение на изискванията по чл.57, ал.1 от Закона за физическото възпитание и спорта”, в който смисъл правим предложение.

По този начин ще се създаде законово основание средствата за издръжка на преподаването на „Спорт“ във висшите училища да бъдат обособени като самостоятелно перо в бюджетите им и няма да се налага те да отделят средства от други неспецифични пера, което ще осигури финансова стабилност и обезпеченост на висшите училища.

23.	Национална агенция за оценяване и акредитация	<p>От името на Акредитационния съвет на Националната агенция за оценяване и акредитация /НАОА/ изразявам становище по гореописания проект, както следва:</p> <p>I. НАОА подкрепя проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование.</p> <p>II. НАОА има редакционна бележка по текста на пар. 18 от проекта, с който в § 61 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за висшето образование (обн., ДВ, бр. 17 от 2020 г.) се предлага след думите „програмна акредитация“ се добавя „и акредитация на докторски програми“, а думата „изтича“ се заменя с „изтичат“, а именно: Думите „и акредитация на докторски програми“ да се добавят не след думите „програмна акредитация“, а след думите „регулираните професии“.</p> <p>По този начин законната разпоредба ще бъде по-прецизна и ясна.</p> <p>III. Предложения за допълнения към текстовете на проекта:</p> <p>1. В чл. 88 се създава нова „ал. 3“ със следното съдържание: „При необходимост взема решение за разширяване на състава на дадена постоянна комисия с до двама члена за срок най-продължително до изтичането на мандата на основните ѝ членове“.</p> <p>2. В чл. 88а се правят следните изменения и допълнения:</p> <p>2.1. В ал. 1 след цифрата „9“ се добавя думата „основни“.</p> <p>2.2. Създава нова ал. „1а“ със следното съдържание: „По решение на Акредитационния съвет съставът на постоянните комисии може да бъде разширяван с до двама члена за срок най-продължително до изтичането на мандата на основните ѝ членове. Допълнителните членове отговарят на изискванията за основните членове и имат същите права и задължения като тях за срока, за който са избрани и не могат да бъдат назначавани повече от два последователни пъти. Правилата за дейността на съответната постоянна комисия се прилагат еднакво когато тя действа в основния си и в разширения си състав.“</p> <p>2.3. В. 2 след думата „избрани“ и преди думата „членове“ се добавя думата „основни“.</p> <p>Предложението цели да осигури възможност на НАОА при необходимост да ангажира допълнително до двама души, които да</p>	Приема се по принцип	Предложена е нова редакция на § 61 от ПЗР на ЗВО.
			Приема се за сведение	Предложението е извън обхвата на ЗИД на ЗВО.

		<p>се включват в работата на дадена постоянна комисия, за да осигурят по-бързото приключване на процедурите за оценяване и акредитация на съответната комисия, което е особено важно с оглед на спазването на графика по чл. 81, ал. 2 от ЗВО.</p> <p>3. Алтернативно на предложението по т. 2, в случай е същото не бъде прието, моля в чл. 88а, ал. 1 числото „9“ да бъде изменено на „11“.</p> <p>4. НАОА смята, че е необходимо да бъде формулиран текст в ПЗР относно уреждане на отношенията по повод на заварените докторските програми извън акредитираните професионални направления, тъй като към момента липсата на подобна разпоредба създава затруднения. Предлагаме подходът към тях да бъде аналогичен с този по другите докторски програми, а именно – те да подлежат на последваща акредитация по график на съответното професионално направление / специалност от регулираните професии, към което/ято ще бъдат насочени, като обучението по тях продължи до провеждането на съответната акредитационна процедура.</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>С изменение в преходните и заключителни разпоредби на ЗВО ще бъде дадена възможност на висшите училище, които имат акредитирани докторски програми в професионални направления, за които нямат акредитация, да продължат приема и обучението в тези докторски програми. Това право висшето училище ще има до момента, когато ще се извърши акредитацията на съответното професионално направление по графика на НАОА, като висшето училище ще има автономното право да реши дали да акредитира професионалното направление, в което е открита въпросната докторска програма, или да открие тази докторска програма в друго свое акредитирано професионално направление.</p>
--	--	--	---------------------------	--

24.	<p>Българска стопанска камара</p>	<p>През последните години в обществото ни активно се дискутира качеството на висшето образование в страната. Почти с консенсус надделява мнението, че висшето образование (ВО) се нуждае от реформи, чрез които да се повиши качеството на подготвяните кадри, доближавайки световните стандарти и степената на пригодност на специалистите към изискванията на практиката.</p> <p>В тези дискусии БСК многократно е участвала със свои анализи и предложения. Някои от тях са за:</p> <ul style="list-style-type: none"> повишаване на качеството на висшето образование чрез промяна на нормативната база, основана на международните стандарти, критерии и изисквания в тази област; обвързване на подготовката на специалистите с конкретните изисквания на бизнеса и пазара на труда; изграждане на устойчиво и ефективно сътрудничество между висшите училища и бизнеса. <p>В тази връзка БСК изразява своята положителна оценка и принципна подкрепа за стартиране на дебат за това как ще бъдат реализирани целите, залегнали в Стратегия за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021-2030 година.</p> <p>Като основен акцент на представения за съгласуване проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование е обявено развиването на свързаността между висшите училища в страната и споделянето на общи ресурси за обучение и научни изследвания с цел постигане на по-високо качество на преподаването и научните резултати, включително и чрез предлагане на съвместни мултидисциплинарни специалности.</p> <p>Остават без отговор обаче няколко съществени въпроса:</p> <p>Във връзка с новосъздадения чл.42а:</p> <p>В процеса на сключване на споразумения за извършване на съвместни обучения остава неясно мястото на частните висши училища (ВУ). Както е известно техният брой в страната не е малък, а и по правило те поддържат много тесни и ефективни контакти с бизнеса. Наистина, те не са изключени от кръга ВУ, които могат да сключват споразумение, но в различни текстове: например (7) на чл.42а, се визират изключително и само държавните ВУ. Необходима е по-ясна и категорична регламентация: участват ли частните ВУ в този процес и при какви условия?</p>	<p>Приема се за сведение.</p>	<p>Няма пречка и частните ВУ да участват в процеса, но финансирането по линия на</p>
-----	--	---	-------------------------------	--

		<p>Встрани от полезрението на вносителите е останал и въпросът за сключване на споразумения за извършване на съвместни обучения на български ВУ с чуждестранни такива. Това е пътят, по който най-пряко може да се изучават и внедряват добрите практики на водещите ВУ в Европа и в света. Така изпреварващо могат да се достигат световните стандарти, критерии и изисквания в областта на ВО.</p> <p>Предложението по § 5 от Законопроекта - в чл. 26д, ал. 4 в първото изречение думите „лице, хабилитирано в съответното научно направление на катедрата“ да се заменят с „хабилитирано лице“ е промяна, която ще има непредвидими последици, тъй като всяко хабилитирано лице би могло да стане ръководител на всякаква катедра, независимо от сферата си на компетентност. Предлагаме „хабилитирано лице“ да се замени с „хабилитирано лице, с резултати в съответното научно направление на катедрата“.</p> <p>Закона за развитие на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ) определено има нужда от промяна, която да бъде насочена към подобряване на ефективността на процедурите за заемане на академични длъжности и придобиването на научни степени. Но тази промяна трябва да се реализира чрез цялостно изменение на закона, съобразено с най-добрите европейски практики, което предварително трябва да бъде подложено на широко обществено обсъждане със заинтересованите страни:</p> <p>Считаме, че по-ясно следва да се обмисли концепцията на промяната, предложена в чл.4, ал.11 от ЗРАСРБ. Съмнително е, че предложението ще доведе до търсения резултат. България е една от последните държави от ЕС и изобщо развитите икономически страни, в която няма задължителна автоматична и предварителна софтуерна проверка за плагиатство и автоплагиатство, особено на монографичните трудове;</p> <p>Освен това предлагаме в §1 на Допълнителните разпоредби на ЗРАСРБ да се добави и дефинира категорията „автоплагиатство“ като то се приравни на „плагиатство“. При някои учени, в търсене на по-високи обеми и бройки на научни текстове с цел по-бързо и лесно академично израстване, се наблюдава преиздаване на значителна част от собствени по-ранни публикации без да се прави надлежна препратка или да се цитира оригинала.</p>	<p>Приема се.</p> <p>Приема се по принцип</p>	<p>държавния бюджет ще бъде ограничено до частта от обучението, която се осъществява от държавното висше училище.</p> <p>Промяната в тези текстове е предмет на цялостен преглед на Глава „Контрол“ от ЗРАСРБ, което може да бъде направено в обозрим времеви хоризонт, но не е предмет на предлаганите изменения с настоящия ЗИД на ЗВО.</p>
--	--	---	---	---

	<p>Тъй като паралелно тече и общественото обсъждане на Проект на Постановление за приемане на Списък на професионални направления и защитени специалности по чл. 95, ал. 7, т. 8 от Закона за висшето образование, предлагаме в чл. 9, ал. 3, т. 16 от Закона за висшето образование текстът да бъде допълнен, както следва: „приема Списък на приоритетните професионални направления и Списък на защитените специалности, както и критерии за определянето им“.</p>		<p>Критериите са уредени на първично ниво в ЗВО при дефинирането на приоритетните професионални направления и защитените специалности.</p>
--	---	--	--